

REFERAT |KRS| Oppvekststyret (2011-2015) d. 09-06-2015

Møtedato Tirsdag d. 09. juni 2015 kl. 16:30

Møtested

Indholdsfortegnelse

Protokoll oppvekststyrets møte 26.05.2015.....	3
Gjennomførte tilsyn i barnehager i Kristiansand i 2014.....	4
Revidering av vedtekter for kommunale barnehager.....	12
Vedtekter for skolefritidsordningen (SFO).....	14
Retningslinjer for håndtering av elevpermisjoner i Kristiansandskolen - saksfremlegg.....	15
Høringsuttalelse; NOU:2 Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø.....	21
Svar på oversendelsesforslag, vurdering av prøveprosjekt med svømmeundervisning for alle barn s	27
Høring - Forskrift om forsøk med ny ansvarsdeling i barnevernet.....	31
Samarbeidsavtale mellom Søgne, Songdalen, Kristiansand, Lillesand og Birkenes om vertskommun	35
Innbyggerforslag - Høyere lærertetthet i Kristiansandsskolene.....	40
Kvalitets- og utviklingsmelding 2015 for Oppvekstsektoren i Kristiansand.....	44

Protokoll oppvekststyrets møte 26.05.2015

Dato 7. mai 2015
Saksnr.: 201505090-1
Saksbehandler Mariann Solheim

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
09.06.2015

Gjennomførte tilsyn i barnehager i Kristiansand i 2014

Sammendrag

Lov om barnehager (barnehageloven) § 16 omhandler kommunens ansvar for å føre tilsyn med barnehagene. Lovverket stiller noe ulike krav til drift av ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager.

Oppvekststyrets vedtak av 22.2.2011 beskriver gjennomføring av tilsynet i vår kommune. Barnehagene rapporterer årlig på web-tilsynet. Det skal gjennomføres 30 stedlige tilsyn per år, i tillegg til at nye barnehager og barnehager ved eierskifte skal ha tilsyn. Uanmeldte tilsyn foretas på etterspørsel.

Det er utarbeidet skjema for håndtering av klager som enten gis skriftlig, per telefon eller ved personlig fremmøte.

Det er utarbeidet rutiner og fastlagte skjema for gjennomføringen av de ulike tilsynene.

I 2014 er web-tilsynet besvart av alle barnehager, og merknader er rettet opp. Web-rapportene er godkjente og lukket av barnehagemyndigheten.

Det er gjennomført stedlige/temabaserte tilsyn i 26 barnehager (11 kommunale, 10 private og 5 private familiebarnehager). Temaene som har vært fokusert var tom. februar 2014 «*Rutiner for planlegging, vurdering og tverretattlig samarbeid*» (3 barnehager). Fom. mars 2014 har temaet vært «*Årsplanens utforming og innhold og rutiner i forbindelse med årsplanarbeid*» (23 barnehager).

Tilsynet har totalt avdekket 4 avvik og 15 merknader. Avvikene handler om; for mange barn i forhold til godkjenningsvedtak jfr. Barnehageloven § 10, ulovlig innkreving av turpenger jfr. Forskrift om foreldrebetaling § 4, samt pedagogisk leder uten godkjent utdanning jfr. Barnehagelovens § 18.

Merknadene dreier seg i hovedsak om forhold knyttet til barnehagens vedtekter; som opptakskriterier, opptakskrets, oppsigelsesfrist, foreldreråd, samarbeidsutvalg, politiattest, taushetsplikt, opplysningsplikt og forsikring. I tillegg er det gitt merknader knyttet opp til mangler ved årsplaner (jfr. forskrift til rammeplanen).

Når det gjelder temaene som blir spesielt fokusert, avdekkes med få unntak et godt og strukturert årsplanarbeid, som i stor grad involverer ansatte i barnehagen. Alle barnehager har årsplanen oppe til fastsettelse i samarbeidsutvalg, men foreldrene er i ulik grad delaktige i å medvirke til barnehagens innhold. Mange barnehager bør ha større fokus på vurderingsarbeidet i forhold til å ha rutiner for barns og foreldres medvirkning både i

planleggings- og vurderingsarbeidet. Alle barnehager har rutiner for overgang barnehage – skole.

Tilbakemeldinger etter møtene viser at tilsynet har nytteverdi for involverte parter. I all hovedsak opplever både eiere, ansatte og foreldre møtene som nyttige. Ansatte opplever stolthet over å vise fram sitt arbeid og får mulighet til refleksjon over dette. Foreldre opplever at nyttige opplysninger gis i tilsynsmøtene, og de blir mer klar over egen rolle i samarbeidsutvalget. Tilsynsmyndigheten får verdifull innsikt i hvordan barnehagene arbeider med viktige tema knyttet til lov og rammeplan. Ny viten kan bidra til at barnehagen får økt fokus på å være en lærende organisasjon. Målet er å sikre at Kristiansandsbarnehagen oppleves som en kvalitetsbarnehage både av barn, foreldre og ansatte. Det er ikke foretatt uanmeldte tilsyn i 2014.

På bakgrunn av et stedlig tilsyn i 2013 ble det avdekket at en privat barnehage ikke hadde nødvendig godkjenning fra plan- og bygningsetaten. Barnehagen fikk en midlertidig godkjenning frem til juli 2015 og avviker deretter driften.

I 2014 ble det mottatt 1 klage. Den ble fulgt opp iht. rutiner.

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Arild Rekve
oppvekstdirektør

Mariann Solheim
rådgiver

Vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken

Tilsyn etter Lov om barnehager.

Lov om barnehager, Barnehageloven § 16 Tilsyn.

«Kommunen fører tilsyn med virksomheter etter denne lov. Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige og ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten. Kommunens stengingsvedtak skal sendes fylkesmannen til orientering. Vedtak om retting og stenging kan påklages til fylkesmannen».

Kommunens mandat i tilsynssaker er todelt. På den ene siden skal en ivareta tilsynsplikten en har etter barnehagelovens § 16 *Tilsyn*. I tillegg skal en ivareta den veiledningsplikt kommunen har etter barnehageloven § 8 *Kommunens ansvar*.

Kommunen er ansvarlig for å drive tilsyn med alle barnehager, dvs. både ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager. Det stilles noe ulike krav til de ulike tilbudene (jfr. Lov om barnehager).

Barnehage: (ved barns opphold i barnehage over 6 timer per dag).

- ✚ Loven angir en anbefalt norm for barnehagens leke – og oppholdsareal som er 4 m² for barn over 3 år og 5,3 m² for barn under 3 år.
- ✚ Pedagogisk bemanning er fastsatt til minimum 1 barnehagelærer per 14 – 18 barn over 3 år og 1 barnehagelærer per 7 – 9 barn under 3 år.

Familiebarnehage:

- ✚ Tilbudet organiseres i et privat hjem
- ✚ 1 assistent kan ha ansvar for inntil 5 barn der flertallet av barna er over 3 år. Er flertallet under 3 år, må antallet reduseres.
- ✚ I en familiebarnehage kan det være maksimalt 10 barn (kalt dobbel gruppe).
- ✚ 1 barnehagelærer kan maksimalt ha ansvar for veiledning til 30 barn (familiebarnehager med 5 barn får pedagogisk veiledning i 6,25 timer per uke, familiebarnehager med 10 barn får veiledning i 12,5 timer per uke).

Åpen barnehage:

- ✚ Et pedagogisk lavterskeltilbud til barn i følge med voksne.
- ✚ Barn og foreldre kommer når de ønsker innenfor åpningstiden, som oftest er maks. 6 timer per dag (ikke tildelt plass).
- ✚ Rekrutteringsarena til ordinære barnehager.
- ✚ Bemanningen vurderes ut fra et forsvarlighetshensyn. Krav til pedagog i åpen barnehage er tilsvarende pedagognorm i ordinære barnehager, jfr. rundskriv F-04-11 og presisering i brev fra KD av 16.5.2012. Dersom barna har kortere oppholdstid enn 6 timer per dag kan barnetallet økes noe, men ikke utover 10 barn under 3 år og 20 barn over 3 år.

Lov om barnehager sier at kommunen skal føre tilsyn med alle barnehager i kommunen. Den utdyper imidlertid ikke hvordan tilsynet skal gjennomføres. Oppvekststyret har vedtatt hvordan tilsynet skal utføres, og administrasjonen har utarbeidet rutiner for gjennomføring av de ulike tilsyn.

I oppvekststyrets møte 22.02.2011 ble følgende vedtatt:

1. Alle barnehager rapporterer en gang per år ved nettbasert løsning.
2. Det gjennomføres 30 stedlige tilsyn per år, fordelt på kommunale barnehager, private barnehager, private familiebarnehager og åpne barnehager.
3. Nye private og kommunale barnehager, og barnehager ved eierskifte, får tilsynsbesøk i løpet av første etableringsår og spesiell oppfølging påfølgende år. Tilsynet utføres med personlig oppmøte. Oppvekstdirektørens representant skal

gjennomføre samtale med eier, ansatte og foreldrerepresentant for å kvalitetssikre tilsynet.

4. Uanmeldt tilsynsbesøk foretas etter behov, evt. ved klager, tips og ved manglende oppfølging innen økonomi, opptak eller annen rapportering.
5. Oppvekstdirektøren rapporterer årlig til oppvekststyret på gjennomført tilsyn i barnehagene i Kristiansand.

Rutinebeskrivelse for gjennomføring av tilsyn:

Web-basert tilsyn:

- + Alle barnehager rapporterer via web på barnehagetilsyn.no om barnehagen tilfredsstillende de formelle krav som barnehageloven setter. Barnehagene må vedlegge årsplan og vedtekter.
- + Får man merknad, blir barnehagen varslet via systemet og retter opp dette og skriver en forklaring i merknadsfeltet.
- + Når alle merknader/avvik er godkjent av tilsynsmyndigheten, godkjennes selve rapporten, og årets rapportering blir lukket.
- + Det sendes i tillegg en papirutgave til barnehagemyndigheten undertegnet av alle medlemmene i samarbeidsutvalget (styrer, eier, foreldre og ansattes representanter).

Ved et ordinært stedlig tilsyn følges følgende rutiner:

- + Min. 3 uker før selve tilsynet gjennomføres sendes det brev til barnehagen om tilsynsmøte. Barnehagen bes om å sende brevet til foreldrerepresentantene. Barnehagen blir her gjort oppmerksom på hvem tilsynsmyndigheten ønsker å møte (styrer, eier, ansattes representant og foreldrerepresentant i samarbeidsutvalget), samt at det møter 2 personer fra tilsynsmyndigheten (leder og sekretær). Det gis videre informasjon om hva det ønskes informasjon om, og barnehagen blir bedt om å sende inn en rapport på bestemte tema før tilsynsmøtet.
- + Forberedelse til møtet:
 - Fra barnehagen:
 - Det utarbeides en kort rapport på hvordan barnehagen arbeider med bestemte tema.
 - Fra tilsynsmyndigheten:
 - Gjennomgang av innsendt tilsynsrapport på web.
 - Gjennomgang av godkjenning og vedtekter.
 - Gjennomgang av årsplan – prosess og innhold.
 - Gjennomgang av barnehagens på forhånd innsendte rapport.
- + Gjennomføring av tilsynsmøtet:
 - Gjennomgang av tilsynsrapport tilsendt på web.
 - Gjennomgang av temaene som tom. februar 2014 var konsentrert om:
 - Barnehagens rutiner for planlegging, jfr. rammeplanens kap. 4.1.
 - Vurdering av barnehagens innhold og oppgaver, jfr. rammeplanens kap. 4.3
 - Barnehagens deltakelse i det tverretatlige samarbeidet, jfr. rammeplanens kap. 5
 - Gjennomgang av temaene som fom. mars 2014 var konsentrert om:
 - Barnehagens rutiner for utarbeidelse av årsplan (prosessen) jfr. Lov om barnehager § 2
 - Innholdet i barnehagens årsplan, jfr. rammeplanens kap. 4.1 Planlegging
 - Det legges vekt på at alle i møtet får uttale seg om de ulike temaene.
 - Møtet oppsummeres med en evaluering av selve tilsynsmøtet, og det avtales videre oppfølging.
- + I etterkant av tilsynsmøtet gjøres det følgende arbeid:
 - Fra barnehagen: Den enkelte deltaker bes om å fylle ut et fastlagt skjema for egevaluering på ovennevnte tema. Styrer sender samlet egevalueringsskjema til tilsynsmyndigheten.

- Fra tilsynsmyndigheten: Det skrives en oppsummering etter tilsynsmøtet.
- ✚ Barnehagens egevaluering, samt tilsynsmyndighetens oppsummering, danner grunnlag for tilsynsrapporten som sendes barnehagen. Tilsynsmyndigheten sier noe om det eventuelt er avdekket avvik eller merknader, samt gir en generell tilbakemelding på hvilket inntrykk en sitter igjen med av barnehagens arbeid.
 - Avvik blir brukt der barnehagedriften ikke fyller barnehagelovens krav på det enkelte tilsynspunkt.
 - Merknad blir brukt der lovens krav ikke er spesifikke, men der manglende retting etter hvert kan utvikle seg til avvik. Dette omfatter også punkter der eiers tilbakemelding er uklar i forhold til eksisterende godkjenning eller til loven.
- ✚ Dersom det i rapporten avdekkes avvik eller merknader, får barnehagen en frist for å gi tilbakemelding på hvordan de vil rette opp forholdene.

Ved uanmeldte/ikke varslede tilsyn gjøres følgende:

- ✚ På bakgrunn av henvendelser fra foreldre, ansatte eller andre om uforsvarlige forhold i barnehagen iht. barnehageloven foretas det tilsyn snarest mulig.
- ✚ Etter et slikt tilsynsbesøk skrives det en kort rapport. Barnehagen får en frist for å rette opp forholdene.

Klager og bekymringsmeldinger:

Det foreligger rutiner for registrering, systematisering og nødvendig oppfølging ved klager og bekymringsmeldinger.

Tilsynet i 2014:

Web-basert tilsyn:

- ✚ Kommunale barnehager: 28 barnehager har levert rapport. 13 barnehager har til sammen fått 17 merknader. Merknadene handler generelt om:
 - Barnehagens leke- og oppholdsareal ute er for lite.
 - Barnehagens samarbeidsutvalg har ikke vært med å fastsette årsplanen.
 - Barnehagens norm for pedagogisk bemanning er ikke oppfylt.
 - Mangelfull oversikt over representanter i samarbeidsutvalget.
- ✚ Private barnehager: 48 barnehager har levert rapport. 20 barnehager har til sammen fått 25 merknader. Merknadene handler om følgende:
 - Barnehagens godkjente leke og oppholdsareal iht. godkjenningsbrev stemmer ikke.
 - Barnehagens leke- og oppholdsareal ute er for lite.
 - Barnehagens norm for pedagogisk bemanning er ikke oppfylt.
 - Politiattest – ikke levert.
 - Manglende tuberkulinkontroll.
 - Mangelfull oversikt over representanter i samarbeidsutvalget.
- ✚ Private familiebarnehager: 31 familiebarnehager har levert rapport. 12 barnehager har til sammen fått 17 merknader som handler om følgende:
 - Politiattest – ikke levert.
 - Mangelfull oversikt over representanter i samarbeidsutvalget.
 - Ikke lastet opp årsplanen.
 - Ikke lastet opp vedtekter.
 - Kostpenger blir brukt til andre utgifter enn måltider/kjøkkenassistent.
 - Antall hele plasser flere enn hva man kan ha i en familiebarnehage.
 - Barnehagen reserverer seg mot studenter.
 - Eier er ikke kjent med ansvar iht. lover som regulerer barnehagedrift.
 - Foreldre er ikke skriftlig informert om saksbehandlingsregler og klageadgang i forbindelse med barnehageopptaket.

- ✚ Kommunale familiebarnehager: 3 familiebarnehager har levert rapport. Ingen merknader.
- ✚ Åpne private barnehager: 8 åpne barnehager har levert rapport. 3 åpne barnehager har fått tre merknader. Merknadene handler generelt om:
 - Mangelfull oversikt over representanter i samarbeidsutvalget.
 - Reserverer seg mot studenter fra førskolelærerutdanningen.
- ✚ Åpne kommunale barnehager: 2 åpne kommunale barnehager har levert rapport. Ingen merknader.

Totalt har 120 barnehage tilbud levert sin rapport på web. Alle tilsyn er godkjent og lukket.

Temabaserte/stedlige tilsyn:

I 2014 har det vært gjennomført 26 temabaserte/stedlige tilsyn;

	Antall tilsynsbesøk	Antall avvik	Antall merknader
Kommunale barnehager	11	0	0
Private barnehager	10	3	12
Private familiebarnehager	5	1	3
Totalt:	26	4	15

Avvikene dreier seg om følgende forhold:

- ✚ For mange barn/for små barn i forhold til godkjenning, jfr. Barnehageloven § 10
- ✚ Barnehagen tar inn turpenger i tillegg til ordinær foreldrebetaling, jfr. Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 1 og skriv fra Kunnskapsdepartementet av 25.10.2007.
- ✚ Pedagogisk leder uten godkjent utdanning jfr. Barnehageloven § 18

Merknadene dreier seg om følgende forhold:

- ✚ Manglende innhold i vedtekter, jfr. Barnehageloven § 7; formålsparagrafen, opptakskriterier, oppsigelsesfrist, barnehageårets lengde, foreldreråd, samarbeidsutvalg, taushetsplikt.
- ✚ Mangler ved årsplanens innhold; konkretisering av arbeidet med fagområdene og tydeliggjøring av progresjon, jfr. forskrift om rammeplan kapittel 3 Fagområdene.

Uanmeldte tilsyn:

I 2014 har det ikke vært gjennomført uanmeldte tilsyn i barnehagene.

Klager og bekymringsmeldinger:

Det er i 2014 mottatt 1 klage fra bruker som henvendte seg per telefon. Det dreier seg om manglende oppfølging av enkeltbarn og opplevelse av dårlig samarbeid med barnehagen. Denne ble fulgt opp etter gjeldende rutiner.

Barnehagemyndighetens vurdering etter gjennomførte tilsyn i 2014:

Web-tilsynet:

Barnehagene følger opp web-tilsynet og svarer stort sett innenfor oppsatte tidsfrister. Barnehagemyndigheten har, etter at de fleste barnehagene har rettet opp sine merknader, lukket tilsynet for 120 barnehager. Ingen barnehager blir fortsatt fulgt opp

Temabasert/stedlig tilsyn:

Det generelle inntrykket etter tilsyn i 2014 er at målsettingen med tilsynet, som bl.a. er å sikre at stadig bedre kvalitet på barnehagetilbudet i Kristiansandsbarnehagen ivaretas. Barnehagene uttrykker stort sett i sin evaluering at de opplever tilsynsmøtet som positivt. Personalet gir ofte uttrykk for at forarbeidet til tilsynsmøtet gir dem god oversikt over eget utført arbeid på temaene som tas opp. Selve møtet gir anledning til ytterligere refleksjon, og det gis ofte uttrykk for at det oppleves positivt at personer utenfor barnehagen fordyper seg i barnehagens planarbeid. Foreldre uttrykker ofte at de lærer mye om barnehagens arbeid og blir selv mer bevisst sin rolle som medlem av samarbeidsutvalget.

Tilsynsmyndigheten gis god innsikt i hvordan barnehagen jobber med bestemte tema. Innsikten er et godt utgangspunkt for hvilket fokus barnehagemyndigheten bør ha i sin tilrettelegging for å bidra til bedre kvalitet på barnehagetilbudet i Kristiansand.

Årsplanarbeid:

Generelt foregår det mye bra årsplanarbeid i barnehagene. Årsplanen fremstår som et viktig verktøy for å sikre kvaliteten i arbeidet, arbeidsredskap for barnehagens personale, informasjon til foreldre - samt deres påvirkningsmulighet - grunnlag for kommunens tilsyn, informasjon til eier, politisk nivå og øvrige samarbeidspartnere. Det er utarbeidet en mal som alle de kommunale og de fleste private barnehagene bruker. Malen sikrer at nødvendige områder blir beskrevet og hvordan det pedagogiske arbeidet med dette blir synliggjort i barnehagens årsplan (jfr. *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*).

Barnehagene har gjennomgående gode rutiner for å sikre at personalet deltar i evaluerings- og planleggingsarbeid. Mange barnehager bør imidlertid ha større fokus på vurderingsarbeidet, i tillegg til større vektlegging av/utarbeide rutiner for barns og foreldres lovfestede rett til medvirkning i både vurderings- og planleggingsarbeid (hva skal vurderes, hvem skal vurdere og når skal det vurderes).

Rammeplanen sier følgende: «*Barnehagens arbeid skal vurderes, det vil si beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen og eventuelle lokale retningslinjer og planer*».

For å utvikle barnehagen som en lærende organisasjon er det nødvendig å vektlegge systematikk rundt eget vurderingsarbeid, der personalet, barn og foreldre er bidragsyttere.

Tilsynsarbeid fra 2011 – 2014 og planer fremover:

I perioden 2011 – 2014 har det totalt blitt gjennomført tilsyn i 105 barnehager; 27 kommunale, 42 private og 36 private familiebarnehager. Med utgangspunkt i barnehagens rapportering i web-tilsynet har tilsynet tom. februar 2014 vært konsentrert om planleggingsarbeid, vurderingsarbeid og tverretattlig samarbeid. Fom. mars 2014 har tilsynet i tillegg til web-rapporten vært konsentrert om barnehagens arbeid i forhold til årsplanen; prosess og innhold.

Tilsyn – årstall	Totalt antall barnehager	Private barnehager	Kommunale barnehager	Private familiebarnehager
2011	26	11	5	10
Antall avvik	5	3	1	1
Antall merknader	59	21	5	33
2012	24	8	5	11
Antall avvik	5	3	0	2
Antall merknader	30	17	0	13
2013	29	13	6	10
Antall avvik	20	11	0	9
Antall merknader	15	5	0	10
2014	26	10	11	5
Antall avvik	4	3	0	1
Antall merknader	15	12	0	3
Totalt 2011-2014	105	42	27	36

Ut fra oppvekststyrets bestilling og tilsynsmyndighetens egen målsetting om at alle barnehager skal ha stedlig tilsyn i denne fireårs-perioden, gjenstår det totalt 8 barnehager. Disse prioriteres i første halvår av 2015.

Dato 26. mai 2015
Saksnr.: 201505678-1
Saksbehandler Mariann Solheim

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
09.06.2015

Revidering av vedtekter for kommunale barnehager

Sammendrag

Barnehageeier skal fastsette barnehagens vedtekter jamfør Lov om barnehager (barnehageloven) § 7. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldre/de foresattes forhold til barnehagen, herunder eierforhold, formål, opptakskriterier, antall medlemmer i samarbeidsutvalget og barnehagens åpningstid.

De kommunale barnehagene holder i dag åpent julaften og nyttårsaften fra kl. 7.00 – 12.00. Foreldre melder seg på dersom de skal bruke tilbudet disse to halve dagene. Erfaringen er at noen foreldre gir beskjed om at barna skal komme, men at de uteblir. Det reelle behovet for et tilbud vurderes derfor som lite. Vedtektene i de aller fleste private barnehagene sier at det holdes stengt disse to halve dagene, og det foreslås at de kommunale barnehagene legger seg på samme praksis.

Forslag til vedtak

[Forslag til revidering av vedtekter for kommunale barnehager som fremgår av saken vedtas og gjøres gjeldende fra 1.8.2015.](#)

Arild Rekve
oppvekstdirektør

Mariann Solheim
rådgiver

Vedlegg:
Vedtekter for kommunale barnehager

Bakgrunn for saken

Alle kommunale barnehager er i dag pålagt å gi et tilbud julaften og nyttårsaften, fra 07.00 – 12.00. I de fleste barnehagene viser det seg at foreldrene i svært liten grad benytter seg av dette tilbudet. Noen foreldre gir beskjed om at barna kommer en eller begge disse dagene, men likevel uteblir barna. Det reelle behovet for et tilbud i barnehagen disse to halve dagene vurderes derfor som lite.

Foreldre som skal på jobb vil likevel måtte ordne annet tilsyn i tillegg, siden barnehagene stenger kl. 12.00.

Fordi barnehagen må forholde seg til at påmeldte barn kommer, settes det opp vaktlister med utgangspunkt i dette. Så viser det seg veldig ofte at barna uteblir. Personalet som er satt opp på jobb iht. oppsatt vaktsystem kunne ha avviklet ferie eller avspasering. Dagens ordning medfører ofte unødvendig frustrasjon hos personalet.

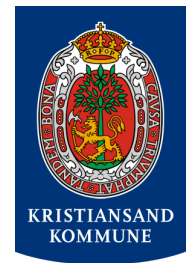
En undersøkelse i de private barnehagenes vedtekter viser at de nesten uten unntak holder stengt disse to halve dagene. De kommunale barnehagenes vedtekter foreslås derfor endret, slik at alle barnehagene har samme praksis.

Endring av vedtekter for kommunale barnehager § 20 Åpningstid og ferie:

«...Alle barnehager har 5 planleggingsdager i året, barnehagen er stengt disse dagene. Kommunale barnehager holder stengt uke 28, 29 og 30.»

Forslag til ny tekst:

«...Alle barnehager har 5 planleggingsdager i året, barnehagen holder stengt disse dagene. Kommunale barnehager holder stengt uke 28, 29 og 30, samt julaften og nyttårsaften.»

Dato 28. mai 2015
Saksnr.: 201008953-12
Saksbehandler Grete Olsen

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
09.06.2015

Vedtekter for skolefritidsordningen (SFO)

Sammendrag

Kommunen skal ha tilbud om skolefritidsordning (SFO). Virksomheten er hjemlet i Opplæringsloven § 13-7. Skolefritidsordningen skal ha vedtekter om eierforhold, opptakskriterier, opptaksperiode, oppsigelse, foreldrebetaling, areal, oppholdstid, åpningstid, bemanning og ledelse.

Vedtekter for SFO i Kristiansand ble vedtatt av skolestyret i 1999. Siden den gang er det foretatt noen endringer, og det er behov for å oppdatere vedtektene.

Endringene gjelder i hovedsak opptakskriterier og oppholdstider. Kapasiteten på skolene er utvidet slik at alle får plass. Dermed er det ikke behov for prioriterte opptakskriterier. Oppholdstidene er i årenes løp utvidet fra 2 til 9 plasstyper.

Skoler, kommunalt foreldreutvalg og fagforeninger har kommet med innspill til saken.

På bakgrunn av endringer, innspill og vurdering av andre kommuners vedtekter ble det utarbeidet forslag til vedtekter. Forslaget er forelagt rektorutvalget og SFO-soner. De sluttet seg til forslaget.

Oppvekstdirektøren anbefaler forslaget til oppdaterte vedtekter.

Forslag til vedtak

[Oppvekststyret vedtar oppdaterte vedtekter for skolefritidsordning \(SFO\) i Kristiansand kommune gjeldende fra 1. august 2015.](#)

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Grete Olsen
Rådgiver

Vedlegg:

Oppdaterte vedtekter for SFO gjeldende fra 1. august 2015
Gjeldende vedtekter for skolefritidsordningen i Kristiansand, 19. mai 1999.

Dato 20. mai 2015
Saksnr.: 201310394-3
Saksbehandler Roy Wiken

Saksgang
Oppvekststyret

Møtedato
09.06.2015

Retningslinjer for håndtering av elevpermisjoner i Kristiansandskolen

Sammendrag

I sak 201310394-1 *Elevpermisjoner fra den pliktige opplæringen i Kristiansand kommune* fattet oppvekststyret følgende vedtak:

1. Oppvekststyret ber om at det startes en prosess hvor man utreder mulighetene for å redusere antall elevpermisjoner i Kristiansandsskolen.
2. I utredningsprosessen innhentes synspunkter fra elevrådene, KUU, skolenes foreldreutvalg og styrer, KOMFUG, skolenes ansatte og ledelse, relevante fagforeninger og rektorutvalg.

På bakgrunnen av vedtaket nedsatte oppvekstdirektøren en arbeidsgruppe bestående av representant(er) for utdanningsforbundet, KOMFUG, rektorene og oppvekstdirektørens stab.

I forbindelse med sitt arbeid, har gruppen innhentet opplysninger om felles retningslinjer for permisjoner fra andre kommuner som forholdsvis nylig har revidert sine retningslinjer.

Gruppen har også innhentet opplysninger om gjeldende permisjonspraksis i Kristiansandskolene i dag og fått synspunkter fra rektorene på denne praksis.

I den tidligere saken til oppvekststyret (jf. innledningen) ble det presentert to «ytterpunkter»: «Oslo-modellen» og «Moltemyr-modellen».

I dag er det anledning til at den enkelte skole kan velge denne ordningen i forhold til høstferien. Hittil har ingen skoler benyttet seg av ordningen, så vidt vi kjenner til. Vi foreslår likevel at denne muligheten for den enkelte skole fortsatt består, men ikke innføres som en felles ordning for Kristiansandsskolen.

Oppvekstdirektøren er enig i at man ikke innfører fleksibel eller valgfri ferie utover den ordningen man har i dag. Hensikten med disse retningslinjene er i tillegg til å redusere antall permisjoner blant annet:

- Sikre elevenes krav på og skolens plikt til å gi en individuell forsvarlighetsvurdering av permisjonssøknaden.
- En mer enhetlig og likeverdig praksis mellom skolene.
- Å bidra til en mer forutsigbar behandling av permisjonssøknadene.
- Bidra til at skoleeiers ansvar om et forsvarlig system for håndteringen av permisjoner jf. §13-10 i Opplæringsloven oppfylles.

Når det gjelder den innstramning som følger av retningslinjene, legger man ikke opp til en så streng praksis som Oslo og også andre kommuner har lagt opp til. Dette bl.a. med bakgrunn i rektorenes tilbakemelding. Det gjelder særlig feriereiser, se siste strekpunkt i punkt 4, 2.ledd. Ønsker Oppvekststyret en strengere praksis enn foreslått for visse type permisjoner, kan det bl.a. gjøres ved å flytte type permisjoner fra punkt 4, 2.ledd til punkt 4, 3.ledd.

Forslag til vedtak

1. [Oppvekststyret vedtar retningslinjer for håndtering av elevpermisjoner i Kristiansandsskolen](#)

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Roy Wiken og Stein Endre Haartveit
Rådgiver

Vedlegg:

Ett trykt vedlegg: Forslag til permisjonsreglement for elevpermisjoner fra den pliktige opplæringen i Kristiansand kommune

Bakgrunn for saken

Innledning:

I sak 201310394-1 *Elevpermisjoner fra den pliktige opplæringen i Kristiansand kommune* fattet oppvekststyret følgende vedtak:

3. Oppvekststyret ber om at det startes en prosess hvor man utreder mulighetene for å redusere antall elevpermisjoner i Kristiansandsskolen.
4. I utredningsprosessen innhentes synspunkter fra elevrådene, KUU, skolenes foreldreutvalg og styrer, KOMFUG, skolenes ansatte og ledelse, relevante fagforeninger og rektorutvalg.

På bakgrunnen av vedtaket nedsatte oppvekstdirektøren en arbeidsgruppe bestående av representant(er) for utdanningsforbundet, KOMFUG, rektorene og oppvekstdirektørens stab.

I forbindelse med sitt arbeid, har gruppen innhentet opplysninger om felles retningslinjer for permisjoner fra andre kommuner som forholdsvis nylig har revidert sine retningslinjer.

Gruppen har også innhentet opplysninger om gjeldende permisjonspraksis i Kristiansandsskolene i dag og fått synspunkter fra rektorene på denne praksis.

Permisjonspraksisen i skolene:

Det foreligger i dag ingen sentrale retningslinjer for elevpermisjoner i Kristiansand kommune. Rektor er delegert myndigheten til å innvilge permisjon. Kortere permisjoner kan også gis av lærerne etter fullmakt fra rektor. Nedenstående er basert på de tilbakemeldinger vi fikk innen tidsfristen.

Følgende funn fra undersøkelsen hitsettes:

1. Omfanget av permisjoner:
Det understrekes at tallene er usikre og bygger dels på anslag. Omfanget varierer i stor grad mellom skolene:
Antall permisjonsdager delt på antall elever ved skole pr. år:
Høyest: 2,85 dager/elev
Lavest: 0,14 dager/elev
2. Innenfor hvilke permisjonskategorier har skolene innvilget permisjoner:
Ferie: 25 skoler
Andre fritidsaktiviteter: 14 skoler
Reise hjemland: 21 skoler
Annet: 8 skoler
3. Utviklingen av omfanget av elever som søker fri til ferie:
Stabilt høyt nivå etter å ha økt: 8 skoler
Fortsatt økende: 7 skoler
Mottatt færre i det siste: 3 skoler
Annet: 8 skoler
4. Anses mengden av permisjonssøknader som et problem:
16 skoler svarte nei
11 skoler svarte ja.
5. Hvilken sammenheng er det mellom rektors oppfatning av om antall permisjoner er et problem og antall permisjonsdager som er gitt ved vedkommende skole.(Punkt 4 ovenfor sammenholdt med punkt 1)

Mengden av permisjonssøknader anses ikke som et problem:
Høyest antall permisjonsdager: 2,67 dager pr. elev
Lavest antall permisjonsdager: 0,16 dager pr. elev.

Mengden av permisjonssøknader anses som et problem:
Høyest antall permisjonsdager: 2,85 dager pr. elev
Lavest antall permisjonsdager: 0,14 dager pr. elev

Heller ikke tall fra de øvrige skolene indikerer at det i hovedsak er skoler med lite permisjoner som anser situasjonen som uproblematisk.

6. Innvilgelsespraksis:

Det synes i all hovedsak å være slik at permisjoner under 10 dager (2 uker) innvilges uansett.

Fleksibel og valgfri ferie

I den tidligere saken til oppvekststyret (jf. innledningen) ble det presentert to «ytterpunkter»: «Oslo-modellen» og «Moltemyr-modellen». For nærmere beskrivelse av «Moltemyr-modellen» med fleksibel og valgfri ferie viser vi til nevnte sak.

Vi har vurdert modellen, men kommet til at det ikke bør anbefales å innføre den for Kristiansandsskolen.

Den vil medføre ikke ubetydelig ekstra administrasjon, fare for redusert kvalitet i undervisningen i aktuelle perioder og økte kostnader.

Det vises også til at flere av de skoler som har innført modellen senere har gått vekk fra den, selv om noen fortsatt benytter den.

I dag er det anledning til at den enkelte skole kan velge denne ordningen i forhold til høstferien. Hittil har ingen skoler benyttet seg av ordningen, så vidt vi kjenner til. Vi foreslår likevel at denne muligheten for den enkelte skole fortsatt består, men ikke innføres som en felles ordning for Kristiansandsskolen.

Forslag til retningslinjer

Kort om gjeldende lovverk

Utgangspunktet er opplæringslovens § 2-1 som fastslår rett og plikt til grunnskoleopplæring. Opplæringslovens § 2-11,1. ledd er den aktuelle bestemmelsen for vår vurdering av retningslinjer for permisjon:

«Når det er forsvarlig, kan kommunen etter søknad gi den enkelte eleven permisjon i inntil to veker.»

Hva gjelder tolkning av bestemmelsen vises til ovennevnte sak 201310394 til Oppvekststyret. Her skal bare presiseres følgende:

- Man kan ikke gi permisjon til grupper av elever.
- Ingen elever har krav på permisjon
- Man kan bare gi permisjon til en elev når det er forsvarlig
- Finner man at det er forsvarlig, må det vurderes om man skal gi permisjon eller ikke.

Retningslinjenes oppbygging

Utkastet til retningslinjene har i alt 7 punkter.

I punkt 1 Gjeldende lovverk

Her presiseres kort lovens krav til behandling av permisjonssøknader.

Punkt 2 Virkeområde

Presiserer hvilke typer fravær/permisjon retningslinjene gjelder for, og hvem de omfatter.

Punkt 3 Individuell vurdering av søknader

Dette punktet presiserer og utdyper lovens krav til individuell vurdering av søknaden og krav til vurdering av om å gi permisjon er forsvarlig. Finner man at det ikke er forsvarlig å gi permisjon stopper normalt behandlingen av søknaden her (se unntak under pkt.4 a nedenfor) og avslag gis.

Punkt 4 Innvilgelse/avslag på permisjon.

Har man funnet at det vil være forsvarlig å gi permisjon, skal det vurderes om man skal gi permisjon. Dette behandles etter retningslinjene i dette punkt. For å forstå retningslinjen må den leses i sammenheng.

Bestemmelsen er delt i 3:

- a. Når det kan innvilges permisjon uansett.
- b. Når det kan innvilges permisjon hvis man har funnet det forsvarlig etter punkt 3.
- c. Når det normalt allikevel ikke skal gis permisjon etter b.

Punkt 5 Saksbehandling.

Bestemmelsen presiserer hvem som kan søke permisjon, systemet som skal brukes ved permisjonssøknader og hvordan saksbehandlingen skal foregå.

Punkt 6 Sanksjoner.

Etter bestemmelsen kan rektor inngi anmeldelse ved gjentatt og/eller grove brudd på retningslinjene i henhold til opplæringslovens § 2-1,5.ledd.

Fylkesmannen har slått fast at hvis skolen har gitt nødvendig informasjon og eventuelt har stilt krav om offentlig påtale, har skolen gjort det som rimelig kan forventes for å sørge for grunnskoleopplæring i henhold til Opplæringsloven.

§ 2-1, 5.ledd

«Dersom en elev uten å ha rett til det har fråvære fra den pliktige opplæringa, kan foreldra eller andre som har omsorg for eleven, straffas med bøter dersom fråværet kjem av at dei har handla forsetteleg eller aktlaust. Offentleg påtale blir ikkje reist utan når kommunen set fram krav om slik påtale.»

Punkt 7 Iverksettelse.

Vi foreslår at iverksettelse settes til oppstart av skoleåret 2015/2016.

Høringen

Utkastet til retningslinjer ble sendt på høring med følgende spørsmål:

- 1.a. Vil retningslinjene bidra til å redusere omfanget av permisjoner i Kristiansandskolen?
 - b. Hvilke av bestemmelsene i retningslinjene vil etter din vurdering bidra til reduksjon i permisjonene
2. Vil retningslinjene bidra til at håndteringen av permisjonssøknader blir lettere/mer forutsigbar for skolene og foresatte?
3. Ha du andre kommentarer til utkastet?

Vi har mottatt to høringsuttalelser. Den første er fra Kristiansand Ungdomsutvalg som bl.a. peker på at fravær klart går utover gruppeundervisningen og mener at skolene må følge opp holdninger overfor foreldre og elever. Til selve retningslinjene uttales bl.a. at det er bra med felles regler/praksis for skolene, man kan vurdere en kvote, man bør vurdere om fraværet skal telle på karakteren i det enkelte fag og det bør ikke legges opp til straff for fravær.

Den andre høringsuttalelsen kommer fra en rektor.

Hun har bl.a. tro på at retningslinjene vil bidra til redusert omfang, det vises til retningslinjenes punkt 4, tredje ledd. For foresatte antas det at retningslinjene vil gjøre det mer forutsigbart i forhold til hva de kan søke permisjon for. Hun anbefaler imidlertid at retningslinjene oversettes til flere språk. Hun peker videre på at punkt 4, første ledd nok kan tolkes ulikt avhengig av hvilken kulturell bakgrunn du har. Det anses som arbeidskrevende å følge opp punkt 3 og det pekes også på problemet med at søknader kommer sent inn til skolen.

Generelt pekes det på at det er positivt at det kommer retningslinjer og anbefaler at det følges opp med informasjon til foresatte.

Oppvekstdirektørens vurdering

Generelt

Oppvekstdirektøren er enig i at man ikke innfører fleksibel eller valgfri ferie utover den ordningen man har i dag. Hensikten med disse retningslinjene er i tillegg til å redusere antall permisjoner blant annet:

- Sikre elevenes krav på og skolens plikt til å gi en individuell forsvarlighetsvurdering av permisjonssøknaden.
- En mer enhetlig og likeverdig praksis mellom skolene.
- Å bidra til en mer forutsigbar behandling av permisjonssøknadene.
- Bidra til at skoleeiers ansvar om et forsvarlig system for håndteringen av permisjoner jf. §13-10 i Opplæringsloven oppfylles.

Når det gjelder den innstramning som følger av retningslinjene, legger man ikke opp til en så streng praksis som Oslo og også andre kommuner har lagt opp til. Dette bl.a. med bakgrunn i rektorenes tilbakemelding. Det gjelder særlig feriereiser, se siste strekpunkt i punkt 4, 2.ledd. Ønsker Oppvekststyret en strengere praksis enn foreslått for visse type permisjoner, kan det bl.a. gjøres ved å flytte type permisjoner fra punkt 4, 2.ledd til punkt 4, 3.ledd.

Til merknadene fra høringen

Oppvekstdirektøren har merket seg at man er positiv til retningslinjene og slutter seg til behovet for oppfølging/informasjon til de foresatte.

Hva gjelder retningslinjenes punkt 3, viser vi til at individuell vurdering av søknadene er et lovkrav.

I punktet om saksbehandling fastslås det at søknader skal sendes inn i god tid før ønsket permisjon. Vi har valgt og ikke fastsette dette nærmere. Det er imidlertid ikke til hinder for at den enkelte skole kan sette frister hva gjelder søknader om permisjoner som kan planlegges/forutses hvis utviklingen tilsier at slik frist bør settes.

Dato 29. mai 2015
Saksnr.: 201506109-1
Saksbehandler Elin Rekve

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
09.06.2015
10.06.2015

Høringsuttalelse; NOU:2 Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø.

Sammendrag

Utvalget om virkemidler for et godt skolemiljø leverte sin utredning, NOU 2015:2 *Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø*, til kunnskapsministeren 18.mars 2015.

I utredningen foreslås det om lag 100 tiltak for at alle elever skal ha et trygt psykososialt skolemiljø uten krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering.

Utvalget trekker frem fem målsettinger for statens arbeid:

1. Bedre rettsikkerhet og rettsvern for elevene og en mer effektiv håndheving av opplæringslovens kapittel 9a.
2. Skolekulturer gjennomsyret av nulltoleranse for krenkelser, mobbing, diskriminering og trakassering.
3. Bedre involvering og samarbeid med elever og foreldre.
4. Tydeliggjøre ansvarliggjøringen av skoleeieren og skolen og økt kapasitet/kompetanse til å arbeide langsiktig og systematisk med skolemiljø, krenkelser, mobbing, diskriminering og trakassering.
5. Et styrket støttesystem med tydelig ansvars – og oppgavefordeling.

Blant annet foreslår utvalget:

- At alle som jobber i skolen skal lære mer om hvordan de skal forebygge og håndtere mobbing. Utvalget vil ha egne opplegg for kompetanseheving av de ansatte på alle skoler over hele landet.
- Å lovfeste helt konkret hva skolen plikter å gjøre hvis de oppdager mobbing. Kommuner og skoler som ikke følger opp, skal straffes økonomisk.
- Å gi Barneombudet en utvidet rolle, gjennom at barn og foreldre skal kunne klage til Barneombudet hvis skolen eller kommunen ikke gjør nok for å stoppe mobbing. I dag er det Fylkesmannen som behandler disse klagenene.
- Nye stillinger i skolehelsetjenesten i tråd med Helsedirektoratets anbefaling og endring av PP-tjenestens mandat.
- Prioritere ny forskning på kunnskapssvake områder.

Utvalget er opptatt av at barns rettigheter etter barnekonvensjonen og opplæringsloven skal bli oppfylt i praksis og vektlegger at skolens arbeid skal være rettet mot det helhetlige psykososiale skolemiljøet, der det forebyggende arbeidet handler om å redusere og avverge risikoen for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering. Gjennom kontroll av at lovfestede rettigheter og plikter oppfylles, og gjennom støtte og veiledning, skal skoleeierne sørge for at det psykososiale skolemiljøet utvikles og forbedres. Bl.a. fremmes det forslag til omfattende endringer i opplæringslovens kapittel 9a med tilgrensende bestemmelser for at alle elever skal oppleve at de har et trygt psykososialt skolemiljø uten krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering. Håndhevingen av elevenes rettigheter etter kapittel 9a vektlegges. I utredningen understrekes det at det arbeidet som gjøres med skolens psykososiale miljø, må være forskningsbasert.

Utvalget foreslår syv prioriterte områder;

- En stor statlig satsing på trygge og inkluderende skolemiljø
- Endring av opplæringsloven kapittel 9a
- Styrket håndheving av opplæringsloven
- Målrettet innsats for trygge psykososiale skolemiljø og forebygging/håndtering av krenkelser mv.
- Styrking av skoleeierskapet
- "Et lag rundt eleven"
- Ny forskning på kunnskapssvake områder

Konklusjon

Kristiansand kommune støtter, med kommentarer gitt under, forslagene slik de er beskrevet i NOU`n. Forslagene synes å ivareta en nødvendig strategi for langsiktig og systematisk arbeid som bygger på skoleomfattende tiltak, utvikling av skolen som organisasjon, kapasitetsbygging og endringsberedskap. Forslagene synes også å bedre ivareta elevenes rettsikkerhet. At forslagene støttes innebærer at de administrative og økonomiske rammene foreslått i NOU`n ivaretas.

Kommentar til utvalgets prioritering av tiltak:

- Å legge til rette for en stor statlig satsing på Inkluderende skole:
Dette må også reflekteres i utdanningen til PPT, i tillegg til lærer- og rektorutdanning, samt i udir's etter- og videreutdanning for PPT.

Forslag til vedtak i saken har vært forelagt skolene, PPT og kommuneadvokaten med invitasjon om å komme med innspill.

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune avgir uttalelse i samsvar med konklusjon i saken.

Tor Sommerseth
Rådmann

Elin Rekve
Rådgiver

Vedlegg:
Høringsbrev 15/1647
Høringsnotat

Bakgrunn for saken

Regjeringen Stoltenberg II oppnevnte utvalget i statsråd 9.8.2013. Utvalget ble videreført av Regjeringen Solberg. Utvalget skulle vurdere de samlede virkemidlene for å skape et godt psykososialt skolemiljø, motvirke og håndtere mobbing og andre uønskede hendelser i skolen.

Utvalget ble opprettet fordi det synes som om at opplæringslovens kapittel 9a som gir alle elever rett til et godt psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring ikke er godt nok implementert. Kapittel 9a har stort sett vært uendret siden det trådte i kraft 1.4.2003. Elevundersøkelsen viser også at skolene er uvitende om mange av krenkelsene eller at de ikke gjør noe for å hjelpe. For alle typene krenkelsene svarer over 50 % av elevene som er krenket at skolene ikke viste det eller gjorde noe for å hjelpe.

Mandatet til utvalget er følgende:

1. Utrede de samlede virkemidlene for å skape et godt psykososialt skolemiljø, motvirke og håndtere mobbing og andre uønskede hendelser i skolen
2. Systematisere kunnskapen om hvilke faktorer som skaper et godt psykososialt læringsmiljø uten mobbing og andre former for krenkende atferd
3. Vurdere hvilke virkemidler og tiltak, inkludert regelverket og forvaltningen av dette på ulike nivå, som er effektive for å forebygge og håndtere krenkelser og mobbing
4. Vurdere hvilke virkemidler og tiltak som må til for å oppnå varige resultatet i arbeidet med godt psykososialt skolemiljø
5. Vurdere hvordan regelverksetterlevelsen kan styrkes og foreslå tiltak for å gjøres regelverket bedre kjent i bedre sektor

Sentrale perspektiver i utvalgets arbeid:

1. Menneskerettighetene som målestokk
2. Samfunnet skal ha en nullvisjon og nulltoleranse mot krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering
3. Faglig læring og sosial læring hører sammen
4. Inkludering for å høre til

Utvalget legger til grunn at en fornyet mobbepolitikk må ta sikte på:

- Rettssikkerheten til elevene må sikres ved et klart regelverk, styrket av håndheving og økt regelverkskompetanse.
- Skoleeier og skolen må ansvarliggjøres og kapasiteten/kompetansen til langsiktig og systematisk arbeid med skolemiljø må forbedres.
- Skolekulturene må være gjennomsyret av nulltoleranse mot krenkelser og mobbing.
- Bedre involvering og samarbeid med elever og foreldre.
- Støttesystemet må styrkes og ansvars- og oppgavefordelingen tydeliggjøres

En viktig oppgave for skoleeiere er å støtte skolene i arbeidet for å sikre trygge psykososiale skolemiljøer og forebygge og håndtere krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering. Utvalget mener at dagens støttesystem må bli et mer relevant, likeverdig og faglig helhetlig støttesystem for alle skoler og skoleeiere i arbeidet med det psykososiale skolemiljøet. Et annet hovedpoeng er at å bedre samarbeidet mellom de ulike tjenestene og sektorene i stat og kommune først og fremst handler om at man på statlig og lokalt nivå må bygge en samarbeidskultur der den enkelte tjeneste opplever at samarbeid gir en mergevinst og bedre kvalitet i de tiltak og handlinger som skal sikre barn og unge et godt skole- og oppvekstmiljø.

Utvalget peker også på betydningen av og behovet for å styrke skolehelsetjenesten, og presenterer flere tiltak for å heve kompetansen til lærere og skoleledere på helt sentrale områder. Eksempelvis er det et behov for å øke kunnskapen om regelverket knyttet til elevenes psykososiale skolemiljø. Utvalget mener også at læringsutbyttebeskrivelsene i grunnskolelærerutdanningene må gjennomgå med sikte på å gjøre disse mer realistiske for

studentene. Det må blant annet avklares hvilket nivå studentene skal oppnå kompetanse, ferdigheter og kunnskap på.

I utredningen understrekes det at det arbeidet som gjøres med skolens psykososiale miljø, må være forskningsbasert.

Utvalget vurderer rammene for og innholdet i en ny statlig satsing – Inkluderende skole. For at skolene skal kunne forbedre sitt arbeid, er det nødvendig med langsiktig og systematisk arbeid som bygger på skoleomfattende tiltak, utvikling av skolen som organisasjon, kapasitetsbygging og endringsberedskap.

Utvalget foreslår at FNs barnekonvensjon må implementeres bedre i utdanningssektoren. Det vises særlig til artikkel 2,3,12,16,19 og 29. Norge er etter artikkel 44 forpliktet til å sette inn tiltak for å implementere konvensjonen. Utvalget foreslår bl.a. at artikkel 3 og 12 tas inn i opplæringsloven:

Artikkel 3 – Barnets beste

1. Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.
2. Partene påtar seg å sikre barnet den beskyttelse og omsorg som er nødvendig for barnets trivsel, idet det tas hensyn til rettighetene og forpliktelsene til barnets foreldre, verger eller andre enkeltpersoner som har det juridiske ansvaret for ham eller henne, og skal treffe alle egnede, lovgivningsmessige og administrative tiltak for dette formål.
3. Partene skal sikre at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for barns omsorg eller beskyttelse, retter seg etter de standarder som er fastsatt av de kompetente myndigheter, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner samt kvalifisert tilsyn.

Artikkel 12 – Barnets rett til å gi uttrykk for sin mening

1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.
2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.

Læreplanverket

Utvalget har foreslått flere endringer knyttet til ulike deler av læreplanverket. Eksempelvis knyttet til sosial og emosjonell kompetanse, digital kompetanse, normkritikk og demokrati – og menneskerettighetsopplæring. De foreslåtte tiltak er knyttet opp mot det forebyggende arbeidet.

Utvalget foreslår at det utarbeides en veileder om håndtering av krenkelser, trakassering og diskriminering. Veilederen skal bygge på kunnskap om hva som virker, og må ses i sammenheng med den foreslåtte aktivitetsplikten.

Aktivitetsplikt

Aktivitetsplikt med lovfestede krav til hvordan skoler skal behandle krenkelser av elevene foreslås innført. I saker om krenkelser har utvalget foreslått endring i loven slik at det er ett sett krav til skolenes saksbehandling, ikke to som i dag. Skoleeier/skolen skal ikke være i tvil om hvordan saken skal håndteres. Handlingsplikten og vedtaksplikten samkjøres. Aktivitetsplikten skal ivareta at skolen griper inn i krenkelsene, men også at saken får en adekvat oppfølging og at de involverte føler saken blir løst på en god måte. Krav til saksgang er et viktig verktøy for å sikre at saken blir håndtert på en god måte. Saksbehandlingen er til

hjelp for handlingskompetansen. Ved behov utarbeides en skriftlig tiltaksplan - eleven og foreldrene kan kreve dette. I tillegg foreslås det å lovfeste en plikt til å høre eleven og evt. foreldrene, jf. BK art. 12.

Håndheving av elevenes rettigheter etter kapittel 9a tydeliggjøres. Her behandles klageordningen, tilsyn og muligheten for bruk av administrative sanksjoner og reaksjoner rettet mot skoleeier som ikke følger lovens krav, samt bestemmelser om erstatning. Det er foreslått endringer i regelverket for å styrke håndhevingen av opplæringsloven kapittel 9a.

Nulltoleransen for personale som krenker lovfestes.

Det presiseres en skjerpet aktivitetsplikt for skoleeier og skolen om noen ansatte mistenker eller har kunnskap om at ansatte krenker elever.

Det lovfestes et forbud mot gjengjeldelse overfor elever eller foreldre som melder fra om at eleven er krenket.

Barneombudet som uavhengig klageinstans

En uavhengig klageinstans som har juridiske virkemidler til å tvinge gjennom tiltak og gir et effektivt rettsvern av elevens rettigheter foreslås innført. Dette bør være lavterskel, barnesensitiv og i samsvar med FNs barnekonvensjon. Førsteinstans er Barneombudet. Elever og foreldre skal kunne klage på mangelfull oppfyllelse av aktivitetsplikten, det skal ikke klages på et enkeltvedtak, men på at lovpålagte krav ikke er oppfylt. Barneombudet gis myndighet til å pålegge administrative reaksjoner og sanksjoner om skoleeier/skolen som ikke har gjort nok for å stoppe krenkelsene og sørge for at eleven får et trygt psykososialt skolemiljø. Barneombudet kan også kreve oppreisning på vegne av eleven/foreldrene. Barneombudets vedtak kan påklages til Skolemiljøklagenemnda.

Det lovfestes hjemmel til å pålegge administrative reaksjoner og sanksjoner (også kalt forvaltningssanksjoner), som kan, av tilsynsmyndigheten, Barneombudet og klageinstansen., pålegges mot skoleeier som ikke oppfyller kravene i kapittel 9a. Dette kan være pålegg, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. Straffebestemmelsen i kapittel 9a videreføres.

Det lovfestes en oppreisningsordning for krenkelser om skolen ikke har gjort nok for å oppfylle sine plikter. Barneombudet kan kreve oppreisning for eleven. Bestemmelsen om erstatning på grunnlag av arbeidsgiveransvaret videreføres. Departementet bes å utrede om saksøkere i saker om erstatning på grunnlag av arbeidsgiveransvar bør omfattes av ordningen om fri rettshjelp og om foreldelsesfristen bør forlenges. Delt bevisbyrde, som i dag, videreføres.

Utvalget legger til grunn at tydeligere regler og regler som i stor grad samsvarer med kravene i arbeidsmiljøloven, vil forenkle regelverket og vil kunne ha positive økonomiske konsekvenser for skolelederne.

Kompetanseheving

Utvalget mener det bør legges til rette for en stor statlig satsing på *Inkluderende skole*, som blant annet inneholder skolebasert kompetanseutvikling som skal tilbys alle landets skoler. Utvalget presiserer at skolene må bli tryggere på å håndtere både regelverket og det forebyggende arbeidet. Dette er en satsing som må gå over flere år, og også i større grad reflekteres i lærer -og rektorutdanningen.

PP-tjenesten og skolehelsetjenesten

Det anbefales nye stillinger i skolehelsetjenesten i tråd med Helsedirektoratets anbefaling og endring av PP-tjenestens mandat. Mandatet til PP-tjenesten endres slik at arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling knyttes til opplæringen og det psykososiale

skolemiljøet til alle elever. Det bør overføres ressurser fra Statped til skoleeiere for å styrke PP-tjenesten. Utvalget mener styrkingen bør tilsvare i gjennomsnitt en stilling pr. PP-tjeneste. Utvalget foreslår at midlene overføres fra Statped, men påpeker at temaet bør utredes ytterligere.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det påpekes at siden barnekonvensjonen allerede er inkorporert som del av norsk rett, legges det til grunn at denne lovfestingen ikke innebærer nye forpliktelser, men tydeliggjør gjeldende forpliktelser. Når det gjelder å styrke implementeringen vil det være nødvendig med ytterligere tiltak. Utvalget legger til grunn at dette kan Utdanningsdirektoratet og fylkesmennene gjøre innenfor gjeldende rammer.

Forslag fremmet gjennom kapittel 13 *Arbeid med å fremme et trygt skolemiljø og forebygge krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering* anses å ikke innebære økte utgifter eller få særlige administrative konsekvenser for kommunen, da det er Utdanningsdirektoratet som må foreta endringer i læreplanverket. Implementeringsarbeid av eventuelle endringer i kommunen vil kunne skje gjennom eksisterende fora som skoleledersamlinger, nettverksmøter i regi av Pedagogisk senter, samlinger for sosiallærere, spes.ped.koordinatorer og helsesøstre i regi av oppvekstdirektøren. Drøfting og forståelsesarbeidet på den enkelte enhet bør inngå som en del av det pedagogiske analysearbeidet (FLiK).

Forslaget om innføring av administrative sanksjoner og reaksjoner antas ikke å ha økonomiske og administrative konsekvenser for skoleeier som oppfyller kravene. Skulle kommunen derimot komme i situasjoner der de lovpålagte kravene ikke er oppfylt, vil økonomiske og administrative sanksjoner få følger. Kommunen vurderer det derimot dit hen at det viktigste fokuset her er elevenes rettsvern, og at det er skoleeiers naturlige ansvar å påse at kravene ivaretas på en god og hensiktsmessig måte i tråd med lovverket.

Konklusjon

Kristiansand kommune støtter, med kommentarer gitt under, forslagene slik de er beskrevet i NOU'n. Forslagene synes å ivareta en nødvendig strategi for langsiktig og systematisk arbeid som bygger på skoleomfattende tiltak, utvikling av skolen som organisasjon, kapasitetsbygging og endringsberedskap. Forslagene synes også å bedre ivareta elevenes rettsikkerhet. At forslagene støttes innebærer at de administrative og økonomiske rammene foreslått i NOU'n ivaretas.

Kommentar til utvalgets prioritering av tiltak:

- Å legge til rette for en stor statlig satsing på Inkluderende skole:

Dette må også reflekteres i utdanningen til PPT, i tillegg til lærer- og rektorutdanning, samt i udir's etter- og videreutdanning for PPT.

Forslag til vedtak i saken har vært forelagt skolene, PPT og kommuneadvokaten med invitasjon om å komme med innspill.

Dato 22. mai 2015
Saksnr.: 201406645-5
Saksbehandler Svein T. Kvernes

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskap

Møtedato
09.06.2015
10.06.2015

Svar på oversendelsesforslag, vurdering av prøveprosjekt med svømmeundervisning for alle barn som ønsker det

Sammendrag

På bakgrunn av interpellasjon fra Vidar Kleppe vedtok Bystyret et oversendelsesforslag om å vurdere å igangsette prøveprosjekt med svømmeundervisning for alle barn som ønsker det.

I saken redegjøres det for dagens praksis og kvalitet på svømmeundervisningen og det skisseres alternativer til å styrke opplæringen og gi tidligere innsats.

Økte ambisjoner vil gi en merkostnad på mellom 850.000 kr og 1 mill.kr.

Rådmannen er forelagt saken og er enig i Oppvekstdirektørens vurderinger og forslag til vedtak.

Forslag til vedtak

1. Saken tas til orientering
2. Formannskapet støtter forslaget om å styrke svømmeopplæringen for nyankomne barn på Mottaksskolen forutsatt tildeling av midler fra Fylkesmannen
3. Styrking av svømmeopplæringen for øvrig vurderes i forbindelse med Handlingsprogram 2016-19.

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Svein T. Kvernes
Seniorrådgiver

Vedlegg:
Ingen

Bakgrunn for saken

I forbindelse med interpellasjon fra Vidar Kleppe, DEM, om selvberging og svømmeopplæring, vedtok Bystyret 29.10. 2014 følgende oversendelsesforslag:

*«Bystyret ber om at det vurderes igangsettes et prøveprosjekt med svømmeundervisning for alle barn i skolen som ønsker det.
(33/20)»*

På bakgrunn av administrasjonens drøfting med Oppvekststyret i mars 2015, er følgende forståelse av intensjonen i vedtaket lagt til grunn:

- Hvordan kan dagens svømmeopplæringen intensiveres og starte tidligere
- Mulighetene for å øke mengden av timer
- Hvordan fange opp barn som ikke når målene innenfor normal progresjon
- Hvordan håndtere opplæringen for nyankomne

Status på dagens svømmeundervisning i Kristiansand kommune

Organisering og omfang

Svømmeundervisningen i Kristiansand er «sentralisert» og gjennomføres av 6-7 instruktører som jobber i mindre stillinger. Undervisningen foregår i Aquarama og Vågsbygd svømmehall. Alle skoler, unntatt Mottaksskolen og Kristiansand Internasjonale skole, følger opplegget. Mottaksskolen har eget opplegg for nyankomne minoritetsspråklige elever i tråd med kommunens svømmeundervisning.

Timeantallet var fordelt slik under skoleåret 2014/15

3. trinn 10 ganger a ca 60 minutter effektiv opplæring

4. trinn 4 ganger + tilbud til alle som ikke ble svømmedyktige sammen med 3. trinn

5-7. trinn 2 ganger hvert skoleår

Alle barn i barneskolen får et minimum av 20 ganger i svømmehall under barneskolen.

I 2014/15 var det ikke mulighet til å gi 2. klasse et tilbud, det var også begrensede muligheter til å gi ekstra undervisning til elever i 5-7 trinn som ikke ble svømmedyktige på grunn av elevtallsvekst og tilgjengelige ressurser/kapasitet.

Mål og kvalitet på opplæringen

Den sentraliserte svømmeopplæringen gjør at kommunen har god kontroll på alle elevers svømmedyktighet. Alle elevers svømmeferdighet måles fortløpende og det gis tilbakemelding til skolene som oppfordres å gi tilbakemelding til foresatte.

Sammenlignet med andre kommuner har Kristiansand en meget god grunnleggende svømmeopplæring og vi har kontroll på alle elevers svømmedyktighet.

Elever med minoritetsbakgrunn er overrepresentert i andelen som ikke når læringsmålene.

Læringsmål

I Kristiansand er læringsmålene konkretisert slik:

Hoppe eller stupe ut på dypt vann, svømme 200 m uten stopp på magen og ryggen. Kunne flyte på mage og rygg, dykke og svømme under vann på en rolig og trygg måte.

Utdanningsdirektoratet kommer nå med en ny definisjon på hva det innebærer å være svømmedyktig, den er mer omfattende enn den definisjon som Kristiansand kommune har hatt:

Etter 4. trinn skal elevene være svømmedyktige og i læreplanen står følgende mål: "Være svømmedyktig ved å falle uti på djupt vatn, symje 100 meter på magen, og undervegs dykke ned og

hente ein gjenstand med hendene, stoppe og kvile i 3 minutt (imens flyte på magen, orientere seg, rulle over, flyte på rygg); så svømme 100 meter på rygg og ta seg opp på land".

Skoleåret 2013/14 var status slik i forhold til kommunens læringsmål:

- 78 % av elevene på 4. trinn og 91 % av elevene på 7. trinn besto læringsmålet.
- Det var samme år registrert 14 elever som ikke kunne svømme mer enn 10 m og bare på grunna etter avsluttet undervisning på 7. trinn, noe som utgjør ca. 1,5 % av elevmassen.

Skolen er i så måte den viktigste arenaen for å sikre en god opplæring, men også foreldrene har et ansvar. Læreplanen har kompetansemål innen svømmeopplæring for 4. og 7. trinn som skolene er forpliktet til å gjennomføre.

Økonomi

Nettobudsjett for svømmeundervisningen i 2014 inkludert skyss, personal og halleie var ca. 2,9 mill kr.

Å øke kvaliteten ved å starte opplæringen tidligere eller utvide antallet timer, er et økonomisk spørsmål og vil betinge mer svømmehall- og transportkapasitet og flere ansatte.

Alternativer for å styrke opplæringen

I saken vises 3 ulike alternativ for å få flere barn tidligere trygge i vann og svømmedyktige i barneskolen. Å oppnå trygghet hos alle barn er et mål, men det vil være urealistisk å oppnå utelukkende med kommunens innsats.

I dag brukes Aquarama fullt ut mandag- onsdag. I tillegg brukes Vågsbygd svømmehall. Potensialet ligger i å utvide bruken av Aquarama til også å gjelde torsdag og fredag. Det kan da gis undervisning for tre grupper på ca 20-25 elever i hev/senk bassenget, eller i 2 m dypde basseng.

Bruk av torsdag og fredag vil dessuten muliggjøre en utvidelse av stillingene på dagens instruktører som har til dels små deltidstillinger.

Forslaget går ut på å øke timeantallet og starte tidligere. Dette medfører som tidligere nevnt økte kostnader for transport til svømmehall, økte leiekostnader og større stillinger hos de ansatte.

Alternativene har litt forskjellig timefordeling/progresjon og innebærer alle en økning på 4 timer i forhold til i dag.

Alternativene er i prioritert rekkefølge, med fordeler og ulemper.

Timefordeling (klokketimer)

	2. trinn	3. trinn	4. trinn	5. trinn	6. trinn	7. trinn	Totalt
I dag		10	4	2	2	2	20
Alt 1	6	8	6	2	2		24
Alt 2	4	10	6	2	2		24
Alt 3		8	12		4		24

Med **dagens ordning** og elevtall vi det ikke lengre være mulighet å gi tilbud til 2. klasse, i tillegg begrensede muligheter til ekstra svømming for elever på 5. trinn.

Mange elever på 4. trinn er gitt ekstra svømming sammen med 3. trinn. Noen elever får mellom 4-10 ganger ekstra. Men det er ikke mulig å fange opp alle, det kan bli noe tilfeldig og det er avgjørende hvordan elevene/skolene tar imot tilbudet.

Kommentarer Alt 1:

Flere timer totalt i tidlig alder, bedre forutsetninger til å klare kompetansemål. Møter også elever på 5. og 6. trinn, kan fange opp elever som er nye i kommunen. Alternativet vil best imøtekomme intensjonen med at flere lærer å svømme tidligere.

Kommentarer Alt 2:

Treffer elevene hvert år 2-6. trinn

Kommentarer Alt 3:

Dette er en modell som praktiseres i Trondheim kommune, de har valgt å starte med crawl i stedet for brystsvømming. Svømmeundervisningen er interessert i å finne ut om det gir bedre resultater å begynne med crawl. Negativt at man ikke treffer elevene hvert skoleår.

I alle forslag er det valgt å fjerne svømming på 7. trinn, viljen til å lære er meget større i en tidlig alder.

Økonomiske konsekvenser alle alternativ

Lønn til ansatte ca. 260.000kr

Busskostnader: ca. 470.000 kr (buss tur/retur koster nå 2100 kr)

Økte leie kostnader: ca. 165.000 kr

Styrking av opplæring for nyankomne barn

Denne målgruppen har de dårligste forutsetningene for å nå kompetansemålene gjennom dette fellesopplegget. Det kommer barn i alle aldre som ikke fanges opp i den progresjonen det legges opp til. Siden de aller fleste går på Mottaksskolen i ett til to år, er det den viktige arenaen disse barna bør tilbys svømmeopplæring på.

I dag gir Mottaksskolen et tilbud ved bruk av svømmehallen på Kongsgård skolesenter. Dette tilbudet ønsker vi å utvide og forsterke gjennom å søke på midler til en ordning som kom i Statsbudsjett for 2015 og som forvaltes av Fylkesmannen.

Konklusjon

Kristiansand har en god svømmeopplæring i dag der de aller fleste blir svømmedyktige. Nye kvalitetskrav kan imidlertid innebære at opplæringen må styrkes.

I saken er potensialet for å øke innsatsen belyst og det er skissert modeller for hvordan dette kan gjøres.

De økonomiske konsekvensene av alternativene innebærer at rammen for svømmeundervisningen må styrkes med ca 850.000 – 1 mill kr.

Dato 28. mai 2015
Saksnr.: 201410085-6
Saksbehandler Svein Ove Ueland

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
09.06.2015
10.06.2015

Høring - Forskrift om forsøk med ny ansvarsdeling i barnevernet

Sammendrag

Regjeringen ønsker å prøve ut ny organisering av barneverntjenesten i form av forsøksvirksomhet. Kommuner som ønsker større oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet, kan nå søke om å bli med i forsøket. Hovedformålet med forsøket er å innhente erfaringer og kunnskap som kan bidra til gode endringsprosesser når ny ansvarsdeling skal innføres på nasjonalt nivå. Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet (BLD) har besluttet at forsøkene gjennomføres i et mindre antall av landets kommuner, hvorav minst en stor (over 100 000 innbyggere) og en mindre stor (15 -20 000 innbyggere) kommune.

I forbindelse med forsøksordningen har Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet utarbeidet en egen forskrift som vil regulere ansvarsfordelingen mellom det kommunale og statlige barnevernet (Bufetat) i forsøksperioden. Forskriften regulerer både faglig og økonomisk ansvarsfordeling. Det redegjøres i saken for kommentarene til enkelte paragrafene i forslaget til forskrift. Det gjøres spesielt oppmerksom på at forsøkskommunens økonomiske forhold medfører en betydelig usikkerhet.

Forslag til vedtak

[Administrasjonens forslag til høringsuttalelsen godkjennes.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
1 vedlegg.
Forslag til
forsøksforskrift

Bakgrunn for saken

Regjeringen ønsker å prøve ut ny organisering av barneverntjenesten i form av forsøksvirksomhet. Kommuner som ønsker større oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet, kan nå søke om å bli med i forsøket. Hovedformålet med forsøket er å innhente erfaringer og kunnskap som kan bidra til gode endringsprosesser når ny ansvarsdeling skal innføres på nasjonalt nivå.

Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet (BLD) har besluttet at forsøkene gjennomføres i et mindre antall av landets kommuner, hvorav minst en stor (over 100 000 innbyggere) og en mindre stor (15 -20 000 innbyggere) kommune. For å kunne søke om forsøk må kommunen minimum ha en befolkning på 15 000 innbyggere. Ved behandling av søknader om deltakelse i forsøk vil det legges vekt på om kommunene har nødvendig kompetanse, kapasitet og ressurser til å ivareta et økt oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet. Det vil også vurderes positivt at kommunen driver et godt forebyggende og tverretattlig arbeid. Kommuner som er interessert i å delta bes sende søknad til departementet innen 1. september 2015.

Oppvekststyret i Kristiansand vedtok 14.1.2014 – sak 41/14, å søke om kommunal overtakelse av statlige oppgaver på barnevernfeltet. Vedtaket innebærer at Kristiansand kommune i grove trekk ønsker å overta alle oppgaver på barnevernfeltet, med unntak av drift av barneverninstitusjoner. BLD har ikke realitetsbehandlet søknaden som ble oversendt departementet 17.10.2014 på bakgrunn av vedtaket i Oppvekststyret. I svar fra departementet 19.12.2014 / ref. 14/3666 skriver departementet at: «det konkrete innholdet i forsøk vil kreve nærmere utredninger. Det samme gjelder vurderinger av omfanget av forsøk og hvilke kommuner som kan delta. Departementet vil sørge for at det gis informasjon når rammene for forsøk foreligger. Dette vil inkludere informasjon om hvilke typer kommuner som kan være aktuelle, og hvordan man skal gå frem for å søke om å delta i forsøk. Vi noterer oss Kristiansand kommunes interesse for å delta. Når det foreligger mer informasjon om den videre prosessen, vil vi gjøre dere oppmerksom på dette.».

Høringsuttalelse

I forbindelse med forsøksordningen har Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet utarbeidet forslag til en forskrift som vil regulere ansvarsfordelingen mellom det kommunale og statlige barnevernet (Bufetat) i forsøksperioden. Forskriften regulerer både faglig og økonomisk ansvarsfordeling. Kommunene bes uttale seg om forslaget til forskrift innen 18. juni. Forslaget til forskrift ligger som vedlegg til saken.

Kristiansand kommune kan i det vesentlige stille seg bak de forslag til de endringer som departementet foreslår i høringsnotatet. Vi vil gi følgende kommentarer til noene av paragrafene som vi mener må vurderes nærmere:

§ 4 Kommunens oppgaver og ansvar på fosterhjemsområdet

Med tanke på et helhetlig tilbud til barna og familiene er det positivt at den enkelte kommune har dette ansvaret. Det vil imidlertid ta tid å bygge opp et helhetlig tilbud for rekruttering, opplæring og oppfølging av fosterhjem. Særlig vil rekruttering by på utfordringer. Her tenkes både rekruttering av fosterhjem og rekruttering av fagpersoner, som veiledere og fagkonsulenter. Vi tror derfor at det i en periode vil det være behov for overgangsregler hvor Bufetats tjenester er mer tilgjengelige uten å måtte betale full pris. Det er også utfordringer med tanke på søknader om fosterhjem som allerede er sent inn til Bufetat.

§ 5 Kommunens oppgaver og ansvar ved plassering av barn på institusjon

Skillet mellom behandlingsinstitusjoner og omsorgsinstitusjoner vil kunne være problematisk. Behovet for institusjonsplasser fremover og hva slags type institusjoner det vil være behov for henger sammen med den faglige forståelsen for barn og ungdommers omsorgsbehov. Dette er i endring, f.eks. ved at traumebevisst omsorg og omfangsundersøkelser om psykisk helse blant ungdom taler for et økende behov for omsorgsplasseringer eller et økt omsorgsperspektiv i atferdsinstitusjoner. Dette indikerer at det skarpe faglige og ansvarsmessige skillet forskriften legger til grunn hvor Bufetat vil ha ansvar for behandlingsinstitusjoner (atferd og rus, Bvl. §§ 4-24/4-26) mens kommunen får et helhetlig ansvar for omsorgsinstitusjoner, lett vil bli utfordret i samarbeidet mellom kommunen og Bufetat.

§ 8 Inntak i og utskrivning fra institusjoner

Det framgår av forskriftens § 8 at Bufetat kan motsette seg inntak i en statlig institusjon dersom institusjonen ikke kan ivareta barnets behov for forsvarlig omsorg og behandling. Tilsvarende gjelder inntak i privat institusjon som Bufetat har avtale med. Bufetat plikter likevel å sørge for en tilgjengelig og tilstrekkelig differensiert tiltakskjede, jamfør forskriftens § 5. Det må presiseres at Bufetat har ansvar for å framskaffe en alternativ institusjonsplass i de tilfeller hvor Bufetat motsetter seg inntak i en konkret institusjon.

Ved § 4-24 er det fylkesnemnda som vurderer hvorvidt institusjonen er faglig og materielt i stand til å ivareta ungdommen. I forskrift må det skilles mellom Bufetats myndighet ved valg av institusjon etter for eksempel § 4-12 eller § 4-24.

§ 9 Økonomisk ansvar for tiltak utenfor hjemmet og § 10 Kommunens økonomiske ansvar ved bruk av institusjoner mv.

Det er umulig å beregne de økonomiske konsekvensene for forsøkskommunene på det nåværende tidspunkt. Dels fordi kommunen ikke kjenner kostnadene for de ulike tiltakene, og dels fordi de økte rammeoverføringene til forsøkskommunene ikke er beregnet. Vi forutsetter derfor at dette klargjøres mellom departementet og de berørte kommunene før forsøket iverksettes.

Prinsipielt ønsker vi også å bemerke at kommunal (del-)betaling for barn og unge på behandlingsinstitusjoner etter barnevernlovgivningen bryter med retten til gratis behandling i spesialisthelsetjenesten etter helse- og omsorgslovgivningen. Ruslidelser hos barn og unge under 18 år defineres i all hovedsak som et atferds avvik som skal behandles i barnevernsinstitusjon. Ruslidelser hos voksne betraktes som et helseproblem, og institusjonsbehandling i spesialisthelsetjenesten anses som helsehjelp.

§13 Evaluering

Det bør allerede i starten av forsøket ligge en beskrivelse av de kriteriene man skal evalueres på. Dette er viktig av hensyn til organiseringen av arbeidet. Videre bør det ligge økonomiske rammer som muliggjør slik evaluering.

Generelt:

Forholdet mellom lov om offentlige anskaffelser og kommunale kjøp av institusjonsplasser og tiltaksplasser bør tydeliggjøres. Det vises til Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) «Veileder for anskaffelser av helse- og sosialtjenester» 2013:2, samt Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA)s vedtak i sak 2010/364 og sak 2011/75. Slik vi har tolket disse vil enkeltkjøp av institusjonsplasser og tiltakstjenester etter barnevernlovens kapittel 4 ikke være kunngjøringspliktige. Problemstillingen aktualiseres imidlertid dersom kommunen ønsker å inngå avtaler om kjøp av et antall barneverntiltak som kan benyttes ved behov. Her er regelverket etter vår vurdering ikke klargjort tilstrekkelig.

Gjennomføringen/implementeringen i forsøkskommunene vil, i tillegg til selve oppgavene som overtas, jf. forskriftens § 9, medføre økt behov for å styrke kommunene med administrative ressurser. Dette gjelder f.eks. rekruttering og opplæring av fosterhjem og kjøp av plasser fra private og ideelle tilbydere av barneverntiltak. Det er derfor nødvendig at de økte rammeoverføringer til kommunene også tar høyde for å overføre administrative ressurser fra Bufetat til forsøkskommunene.

Siden dette er en forsøksordning vil man måtte påregne endringer underveis og i etterkant av prøveperioden. Det tar naturligvis tid å planlegge, bygge opp og drifte egne tiltak – for eksempel ansette nye fagpersoner. For forsøkskommunene vil dette innebære en betydelig usikkerhet knyttet til de økonomiske rammene. Vi forutsetter at dette tas hensyn til i avtalene som inngås med forsøkskommunene.

Det er en åpenbar risiko knyttet til dette, hvor kommunen risikerer store kostnader og/eller vanskeliggjør rekruttering ved nyansettelser.

Dato 28. mai 2015
Saksnr.: 201505584-3
Saksbehandler Svein Ove Ueland

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
09.06.2015
10.06.2015
17.06.2015

Samarbeidsavtale mellom Søgne, Songdalen, Kristiansand, Lillesand og Birkenes om vertskommunesamarbeid på barnevernfeltet

Sammendrag

Kommunestyrene i Søgne, Songdalen og Birkenes, samt bystyrene i Lillesand og Kristiansand vedtok i februar 2015 å etablere en felles barneverntjeneste fra 1.1.2016 med Kristiansand kommune som vertskommune. En konsekvens av dette er at kommune- / bystyrene må godkjenne en samarbeidsavtale. Innholdet i samarbeidsavtalen reguleres av Kommune-lovens § 28-1 e. I denne avtalen skal det bl.a. framgå at kommune- / bystyrene i samarbeidskommunene (Søgne, Songdalen, Lillesand og Birkenes) instruerer sine rådmenn til å delegere sine fullmakter på barnevernfeltet til rådmannen i vertskommunen (Kristiansand). Saken redegjør kort for bakgrunnen for å etablere en felles barneverntjeneste. I tillegg beskrives prosessen med å etablere felles barneverntjeneste, konsekvenser for ansatte, samt det vesentligste innholdet i forslag til samarbeidsavtale. Tilsvarende saksframlegg fremmes for behandling i kommunestyrene i Søgne, Songdalen og Birkenes, samt bystyret Lillesand i juni 2015. Forslaget til samarbeidsavtalen følger i sin helhet som vedlegg.

Forslag til vedtak

1. Bystyret godkjenner foreslåtte samarbeidsavtale om interkommunalt barnevern mellom Søgne kommune, Songdalen kommune, Lillesand kommune, Birkenes kommune og Kristiansand kommune.
2. Bystyret godkjenner at Kristiansand kommune blir vertskommune for barneverntjenesten for Søgne kommune, Songdalen kommune, Lillesand kommune og Birkenes kommune

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Forslag til samarbeidsavtale for «Barneverntjenesten for Kristiansandregionen»

Bakgrunn for saken

Rådmannsutvalget i Knutepunkt Sørlandet (KnPS) engasjerte i 2013 Telemarksforskning for å utrede konsekvenser endringene i barnevernloven for de kommunale barneverntjenestene i Knutepunkt kommunene. Bakgrunnen var Stortingsproposisjon 106L som varslet økte krav til kommunenes robusthet innen barnevern, økte krav til samarbeid, kompetanse, involvering og kvalitet.

Telemarksforskningens hovedkonklusjon var at den daværende organisering ikke i tilstrekkelig grad ville sikre en forsvarlig barneverntjeneste. De anbefalte derfor ikke å videreføre dagens barneverntjenester i nåværende form. I rapporten beskrives dette som *en lite fremtidsrettet løsning som ikke tar de økte kravene som stilles til det kommunale barnevernet på alvor*. En annen måte å formulere dette på er at dagens barneverntjenester ikke vil være i stand til å gi tjenester på riktig nivå og til riktig tid for de mest sårbare barna i kommunene i framtiden. Det er hensynet til barna som ligger til grunn for de endringene som Telemarksforskning foreslo. Endringene i barneverntjenestene må også sees i lys av at kommunene får overført større deler av de barnevernoppgavene som i dag utføres av det statlige barnevernet Bufetat.

På bakgrunn av rapporten fra Telemarksforskning besluttet rådmannsutvalget i KnPS å utrede alternative samarbeidsformer mellom barneverntjenestene gjennom et eget prosjekt i KnPS. Barnevernlederne ble oppnevnt som prosjektgruppe mens oppvekstnettverket var styringsgruppe. Prosjektgruppen avleverte sin sluttrapport til styringsgruppen høsten 2014 med en anbefaling om at det ble opprettet en interkommunal barneverntjeneste mellom kommunene Søgne, Songdalen, Kristiansand, Lillesand og Birkenes med Kristiansand som vertskommune.

Rådmannsutvalget i KnPS fattet 6. november 2014 følgende vedtak:

1. *Rådmannsutvalget tar styringsgruppens anbefalinger om felles barnevern i kommunene Lillesand, Birkenes, Kristiansand, Søgne og Songdalen til etterretning.*
2. *Det utarbeides et felles saksfremlegg som grunnlag for politisk beslutninger i kommune Lillesand, Birkenes, Kristiansand, Søgne og Songdalen. Nødvendige vedtak må foreligge i løpet av februar 2015*
3. *Det settes i gang et arbeid med å utarbeide et prosjektdirektiv for hovedprosjektet.*
4. *Prosjektorganisering av hovedprosjektet iverksettes i feb. 2015 på bakgrunn av vedtak i kommunene Lillesand, Birkenes, Kristiansand, Søgne og Songdalen.*
5. *Felles oppstartstidspunkt planlegges til 1.1.2016 forutsatt en betryggende omstilling*

Saken ble politisk behandlet i de fem berørte kommune-/bystyrene i februar 2015. Kommunestyrene i Søgne, Songdalen og Birkenes, samt bystyrene i Lillesand og Kristiansand, sluttet seg til anbefalingene fra rådmennene. Samtlige fem kommuner vedtok at det skulle iverksettes arbeid med sikte på å etablere en felles interkommunal barneverntjeneste etter vertskommunemodellen, jf. kommunelovens § 28-1 b, med oppstart 1.1.2016, forutsatt en betryggende omstilling. Vedtakene legger følgende formål og prinsipper til grunn for den interkommunale barneverntjenesten:

- Den interkommunale barneverntjenestens formål er å skape en god barneverntjeneste som gir samme kvalitet til alle innbyggere i deltakerkommunene.
- Den interkommunale barneverntjenestens arbeid bygger på en forståelse av at godt barnevernsarbeid utføres nær barna, deres familier og andre kommunale tjenester. Sentrale deler av tjenestens arbeid skal derfor fortsatt lokaliseres ved eksisterende kontorer i Lillesand og Søgne Songdalen. Samarbeid og tilstedeværelse i Søgne og Birkenes bygger videre på de ordningene som gjelder innenfor eksisterende vertskommunesamarbeid mellom Lillesand / Birkenes og Songdalen / Søgne
- Samarbeidet skal ha fokus på forebyggende arbeid og tidlig innsats i nær kontakt med andre instanser.
- Et større og mer robust fagmiljø skal bidra til å styrke den totale kompetansen, sikre habilitet og rettssikkerhet, være en åpen, tilgjengelig og stabil tjeneste for brukere.

Hensynet til barns beste

Det avgjørende spørsmålet, både i vurderingen fra Telemarksforskning og arbeidet som har vært gjort av barnevernlederne og oppvekstlederne i etterkant, har vært: Vil en felles interkommunal barneverntjeneste i Lillesand, Birkenes, Kristiansand, Søgne og Songdalen i framtiden være i stand til å yte bedre tjenester til utsatte barn og familier enn dagens løsning? Barnevernledernes vurdering er at et felles interkommunalt barnevern vil legge grunnlaget for bedre framtidige barneverntjenester til barn og unge i disse kommunene. Dette framheves også av ansatte i en spørreundersøkelse gjennomført av Telemarksforskning.

Antall barn og familier som har behov for barneverntjenester øker i alle kommunene. I perioden 2009 – 2013 økte andelen barn med barneverntiltak med 30 % i Birkenes, 26 % i Søgne, 13 % i Lillesand, 13 % i Kristiansand og 7 % i Songdalen. Mens fire av hundre barn på landsbasis mottok barneverntjenester i 2009, mottok fem av hundre barn tjenester fra barnevernet i 2013. Knutepunkt kommunene vil i perioden 2015 til 2020 få en vekst i aldersgruppen 0 – 17 år på 13 % mot 9 % på landsbasis. Det antyder at det i årene fremover også vil bli økt behov for barneverntjenester i disse kommunene.

Samtidig er kravene til den kommunale barneverntjenesten under stor endring. Dette kommer bl.a. til uttrykk gjennom endringer i barnevernloven, oppgaveoverføring fra statlig barnevern (Bufetat) til kommunalt barnevern og styrking av kommunalt barnevern gjennom øremerkede midler til stillinger og kompetanseheving. Dagens kvalitet på barneverntjeneste vil ikke være tilstrekkelig for å imøtekomme kravene som følger av disse endringene.

Administrativt vertskommune modell

Den interkommunale barneverntjenesten organiseres som et administrativt vertskommunesamarbeid innen barnevernsektoren, med hjemmel i kommunelovens § 28-1a og organisert etter kommunelovens § 28-1b. Administrativt vertskommunesamarbeid innebærer at en kommune (samarbeidskommune) kan avtale med en annen kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunen i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Kristiansand kommune er vertskommune. Kommunene Søgne, Songdalen, Lillesand og Birkenes er samarbeidskommuner.

Ansatte i barneverntjenestene

Som vertskommune vil Kristiansand overta arbeidsgiveransvaret for de ansatte som overføres. Dette innebærer at Kristiansand får ansvaret for å ivareta og følge opp de ansattes rettigheter og plikter etter lov og avtaleverk. Overføring av de ansatte vil skje etter regler om virksomhetsoverdragelse, jf. Arbeidsmiljølovens kap. 16. Det er et gjeldende prinsipp at betingelser inngått i arbeidsavtaler i avgivende kommune ikke skal være dårligere i ny kommune.

Samarbeidskommunenes ansvar og innflytelse

De folkevalgte i de enkelte kommunene vil fremdeles ha ansvaret for at deres innbyggere får de ytelsene og tjenestene som de har krav på etter barnevernloven. De folkevalgte i medlemskommunene vil dermed måtte ha samme innflytelse og styring med kommunenes barneverntjeneste som innenfor nåværende organisering. På denne bakgrunn er det bl.a. krav til at vertskommuneavtalen skal inneholde rutiner for informasjonsflyt fra vertskommunen til samarbeidskommunene.

Dette skjer bl.a. ved at det skal etableres et samarbeidsutvalg bestående av rådmennene eller den de bemyndiger fra deltakerkommunene. Samarbeidsutvalget konstituerer seg med en leder fra en av deltakerkommunene. Samarbeidsutvalget skal koordinere arbeidet rundt

budsjett og handlingsplanarbeid mellom deltakerkommunene. Utvalget skal ha løpende oppfølging av drift og resultater i barnevernsamarbeidet. Det forutsettes at samarbeidsutvalget involveres fortløpende i administrative forhold av prinsipiell betydning som.

Betryggende omstilling

Kommune-/bystyrene la til grunn en forutsetning om at omstillingsprosessene skulle være betryggende samtidig som oppstarten for den interkommunale barneverntjenesten skulle være fra 1.1.2016. Det medfører betydelige utfordringer og krav til alle ledd i samarbeidskommunene å sikre betryggende prosesser innenfor svært korte tidsrammer.

Det ble etablert en egen prosjektorganisasjon i mars 2015 med representasjon fra alle kommunene. Styringsgruppen består av samarbeidskommunenes medlemmer i oppvekstnettverket. Prosjektgruppen består av barnevernlederne for Songdalen/Søgne, Lillesand/Birkenes og Kristiansand. Virksomhetsleder for Barne- og familietjenester i Kristiansand kommune leder prosjektgruppen. Tillitsvalgte og verneombud er representert i både prosjektgruppe og styringsgruppe.

Margrethe Østerhus fra Lillesand kommune er engasjert som prosjektkoordinator. Hun utgjør prosjektsekretariatet sammen med konsulent fra Agenda Kaupang.

I tillegg er det opprettet ulike arbeidsgrupper for å ivareta sentrale oppgaver frem mot oppstart 1.1.2016.

- Arbeidsgruppe IKT forbereder og klargjør IT systemene slik at disse er operative fra oppstarten. Arbeidsgruppen ledes av KR IKT, og involverer ressurspersoner fra samarbeidskommunen og programvareleverandør.
- Arbeidsgruppe arkiv gjør de nødvendige forberedelsene med å opprette et fulldigitalisert felles barnevernarkiv. Arbeidsgruppen består av arkivansvarlige fra alle deltakerkommunene samt Venke Nyhus, helse- og sosialsektoren i Kristiansand kommune.
- Arbeidsgruppe overføring av ansatte forbereder og gjennomfører overføring av ansatte fra Songdalen og Lillesand kommuner til Kristiansand kommune etter reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven. Arbeidsgruppene består av personallederne i Lillesand, Songdalen og Kristiansand.
- Arbeidsgruppe økonomi utarbeider forslag til budsjett, regnskap, rapporteringsrutiner med mer. Arbeidsgruppen er sammensatt av økonomisjefene i Søgne, Songdalen, Kristiansand, Lillesand og Birkenes. Budsjett for felles barneverntjenesten må innarbeides i medlemskommunenes budsjetter og handlingsprogram for 2016.
- Arbeidsgruppe ledelse og organisering utarbeider forslag til organisering og ledelsesstruktur i felles barneverntjeneste. Arbeidsgruppens forslag skal behandles i prosjektgruppen og styringsgruppen. Styringsgruppen vil gi sin anbefaling om organisering og ledelse til rådmannen i vertskommunen. Arbeidsgruppen er bredt sammensatt med representanter fra barneverntjenestene i alle kommunene, samt tillitsvalgte.
- Arbeidsgruppe felles rutiner arbeider med å utarbeide felles rutiner for saksbehandling, rapportering, internkontroll m.v.

Det er utarbeidet milepæl- og tidsplaner for prosjektgruppen og alle arbeidsgruppene

Risiko og sårbarhetsanalyser

Beredskapsleder i Kristiansand kommune, Sigurd Paulsen, utarbeider risiko- og sårbarhetsanalyser for prosjekt- og arbeidsgruppene for å sikre at risikomomentene identifiseres og håndteres fortløpende.

Samarbeidsavtale

Kommunelovens § 28-1 e bestemmer at det skal opprettes en skriftlig samarbeidsavtale ved inngåelsen av et vertskommunesamarbeid. Avtalen skal vedtas av kommunestyrene selv, og skal omfatte:

- angivelse av deltakerne og hvilken av disse som er vertskommunen,
- hvilke oppgaver og hvilken avgjørelsesmyndighet som skal legges til vertskommunen,
- tidspunkt for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet,
- underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommunen,
- det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen,
- nærmere regler for uttreden og avvikling av samarbeidet,
- annet som etter lov krever avtale.

Vedlagt fremmes forslag til samarbeidsavtale. Forslaget til samarbeidsavtale er en videreutvikling av de samarbeidsavtaler som gjelder for samarbeidet mellom Søgne/Songdalen og Lillesand/Birkenes barneverntjenester. Forslaget er juridisk kvalitetssikret av kommuneadvokaten i Kristiansand kommune.

Delegasjon av myndighet

Delegasjon av myndighet (jf. Samarbeidsavtalens pkt. 4) skjer ved at kommunestyrene i hhv Søgne, Songdalen, Birkenes og bystyret i Lillesand selv gir instruks til egen administrasjonssjef om delegasjon av sin myndighet innenfor barneverntjenesten til administrasjonssjefen i Kristiansand fra 1.1.2016.

Delegasjon av administrative forhold som er nødvendige for gjennomføring av avtalen (herunder – men ikke begrenset til – å organisere tjenesten, innplassering av ansatte iverksette nødvendig arbeid med arkiv, IKT) må gjøres til rådmannen i vertskommunen allerede fra 1.7.2015 for å sikre en betryggende omstillingsprosess.

Oppstart 1.1.2016 og hensynet til betryggende omstillingsprosesser nødvendiggjør at samarbeidsavtalen og de nødvendige delegasjonsvedtakene vedtas av kommune-/bystyrene før sommerferien 2015.

Dato 20. mai 2015
Saksnr.: 201006701-26
Saksbehandler Roy Wiken

Saksgang
Oppvekststyret
Bystyret

Møtedato
09.06.2015
17.06.2015

Innbyggerforslag - Høyere lærertetthet i Kristiansandsskolene **Sammendrag**

Følgende forslag med 300 underskrifter er fremmet gjennom minsak.no og ble oversendt kommunen fra Eva Skjelten dato 02.02.2015:

Høyere lærertetthet ved Kristiansand skolene

Vi ønsker at bystyret i Kristiansand skal innføre krav til hvor mange elever det skal være pr lærer i hver eneste time i grunnskolen i Kristiansand kommune. Innbyggerne i Kristiansand ønsker at alle barn skal ha en god oppvekst, like muligheter og gode vilkår for å bli sett og fulgt opp av sine lærere. Forskning innenfor flere områder har vist at elever som får undervisning i mindre grupper gjøre det bedre på skolen og senere i livet. Vi ønsker at skolen i Kristiansand må ta mål av seg å levere den beste opplæringen som er mulig for våre barn. Dette gjøres ved å innføre et krav til lærertetthet i alle undervisningssituasjoner ved alle skolene i kommunen. Vi ber derfor bystyret om å vedta følgende: Fra skoleåret 2016/2017 innføres det krav til hvor mange elever det kan være pr lærer i timene i Kristiansand skolen. Følgende er krav til maksimalt antall elever pr lærer, under undervisning, fra og med skoleåret 2016/2017: 1-4 klasse: 1 lærer per 15 elever 5-7 klasse: 1 lærer per 18 elever 8-10 klasse: 1 lærer per 20 elever Til alle foreldre og foresatte ved skolene i Kristiansand: Vi får ikke dette til uten DIN underskrift.

Oppvekstdirektøren setter pris på innbyggerinitiativ og at foreldre bryr seg og vil ha den beste skolen. Her har vi felles mål. Oppvekstdirektøren mener imidlertid at metoden med å fastsette antall elever pr. lærer ikke er riktig vei å gå – den er heller ikke økonomisk realistisk på kommunenivå.

Hvis man setter et fast gruppedelingstall så vil det fortsatt være behov for lokal fleksibilitet og handlefrihet for å møte ulike behov ute på skolene. En låsing på fast gruppedelingstall vil ta bort mye av denne fleksibiliteten til ressursallokeringer. Kostnaden er høy (58 mill.) sett i lys av at det lite evidens som støtter at redusert gruppestørrelse fører til økt læring hos elevene. Det vi vet som har stor effekt er lærerens måte å undervise på, vurderingspraksis, relasjonskompetanse, organisering, etc.

Forslag til vedtak

1. Innbyggerforslaget om høyere lærertetthet avslås

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:

Ett trykt vedlegg: Innbyggerforslag datert 02.02.2015

Bakgrunn for saken

Følgende forslag med 300 underskrifter er fremmet gjennom minsak.no og ble oversendt kommunen fra Eva Skjelten dato 02.02.2015:

Høyere lærertetthet ved Kristiansand skolene

Vi ønsker at bystyret i Kristiansand skal innføre krav til hvor mange elever det skal være pr lærer i hver eneste time i grunnskolen i Kristiansand kommune. Innbyggerne i Kristiansand ønsker at alle barn skal ha en god oppvekst, like muligheter og gode vilkår for å bli sett og fulgt opp av sine lærere. Forskning innenfor flere områder har vist at elever som får undervisning i mindre grupper gjøre det bedre på skolen og senere i livet. Vi ønsker at skolen i Kristiansand må ta mål av seg å levere den beste opplæringen som er mulig for våre barn. Dette gjøres ved å innføre et krav til lærertetthet i alle undervisningssituasjoner ved alle skolene i kommunen. Vi ber derfor bystyret om å vedta følgende: Fra skoleåret 2016/2017 innføres det krav til hvor mange elever det kan være pr lærer i timene i Kristiansand skolen. Følgende er krav til maksimalt antall elever pr lærer, under undervisning, fra og med skoleåret 2016/2017: 1-4 klasse: 1 lærer per 15 elever 5-7 klasse: 1 lærer per 18 elever 8-10 klasse: 1 lærer per 20 elever Til alle foreldre og foresatte ved skolene i Kristiansand: Vi får ikke dette til uten DIN underskrift.

Saken fremmes for behandling i bystyret i tråd med Kommunelovens paragraf § 39a *Innbyggerforslag* - som sier at en sak kan fremmes for behandling i Bystyret hvis 300 skriver under på forslaget.

39 a. Innbyggerforslag

1. Innbyggerne i kommunen eller fylket kan fremme forslag som gjelder kommunens eller fylkeskommunens virksomhet. Kommunestyret eller fylkestinget plikter selv å ta stilling til forslaget dersom minst 2 prosent av innbyggerne står bak forslaget. Likevel er 300 underskrifter i kommunen eller 500 i fylket alltid tilstrekkelig. Kommunestyret eller fylkestinget tar selv stilling til om forslaget gjelder kommunens eller fylkeskommunens virksomhet.

2. Kommunestyret eller fylkestinget skal ta stilling til forslaget senest 6 måneder etter at det er fremmet. Tidsfristen gjelder ikke dersom forslaget henvises til behandling i forbindelse med pågående plansak etter plan- og bygningsloven. Forslagsstillerne skal informeres om de avgjørelser som treffes, og de tiltak som gjennomføres som følge av forslaget.

3. I samme valgperiode kan det ikke fremmes forslag dersom dette har

- a) samme innhold som et tidligere forslag fremmet etter denne bestemmelse, eller*
- b) Samme innhold som en sak som er behandlet av kommunestyret eller fylkestinget i løpet av valgperioden.*

Kommunestyret eller fylkestinget tar selv stilling til om forslaget omfattes av bokstav a eller b.

4. Et forslag som er fremmet etter reglene i denne paragraf, og som blir nedstemt i kommunestyret eller fylkestinget, kan ikke påklages med mindre dette følger av andre regler.

Lovgrunnlag

Opplæringsloven § 8-2. Organisering av elevane i klassar eller basisgrupper

I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhør. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Klassane, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærarar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld klassen eller basisgruppa og dei elevane som er der, mellom anna kontakten med heimen.

Endra med lover 27 juni 2003 nr. 69 (ikr. 1 aug 2003, etter res. 27 juni 2003 nr. 774), 19 juni 2009 nr. 94 (ikr. 1 aug 2009, etter res. 19 juni 2009 nr. 675).

Faglig vurdering av forslaget

I sine metastudier finner ikke John Hattie(ref. *Synlig læring 2012*) noen sammenheng mellom økt læringsutbytte og gruppestørrelse. En liten gruppe vil ikke automatisk få bedre læringsutbytte enn en større gruppe.

En ordning slik som i forslaget, hvor man låser et gruppedelingstall vil medføre at man tar vekk en del av fleksibiliteten til skolene i forhold til effektiv ressursutnyttelse. Skolene vil ikke lenger i samme grad ha muligheten til å prioritere ressurser til grupper/elever som trenger de mest.

Klassene, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

I dagens lovverk skal skolene vurdere hva som er pedagogisk forsvarlig. Det går allikevel en grense på antall elever som er satt ut fra gammelt klassesdelingstall, dette er gjenstand for kontroll gjennom *Grunnskolens informasjonssystem* (GSI) rapporteringen hver høst.

Bakgrunnen for at en gruppe skal være pedagogisk forsvarlig er nettopp den at en klasse/gruppe ikke er like. I noen tilfeller vil en gruppe på 25 elever være uproblematisk og håndtere, mens en annen gruppe på 20 elever kan ha svært ulike behov/utfordringer. Isteden for å låse gruppestørrelsen vil det i et slikt scenarie være mer hensiktsmessig å styrke 20-gruppa fremfor å redusere 25 gruppa. Når det i tillegg er lite som tyder på at en redusert gruppestørrelse vil ha noen effekt på læringsutbyttet er det trolig lite hensiktsmessig ressursanvendelse. Fokuset må i større grad dreie seg om innholdet, hva slags undervisning foregår i gruppene – hva gjør læreren for å øke læringsutbyttet, hvordan vurderes elevene, hvilken relasjon har læreren til elevene etc., hvilken læringskultur har elevene i gruppa.

Det er i gang forsøk med økt lærertetthet i ungdomsskolen og det starter en forsøksordning med styrking lærertettheten på 1-4.trinn høsten 2015. Vi har med 5 ungdomsskoler i prosjektet. På 1-4.trinn vil man i Kristiansand teste ut økt læringsressurs til målrettet oppfølging av kartleggingsprøvene på 1. trinn ved å sette inn ekstra lærerressurs på 2. trinn på alle skolene. Disse forsøkene kan gi oss ny viten om effekten av økt lærertetthet og mindre gruppestørrelse.

Status for gruppestørrelse 1 og 2 i Kristiansand kommune skoleåret 2014/2015

I Grunnskolens informasjonssystem(GSI) uttrykkes lærertettheten på to måter gjennom begrepene gruppestørrelse 1 og gruppestørrelse 2.

Gruppestørrelse 1

Gruppestørrelse 1 er definert som forholdet mellom det totale antallet elevtimer og det totale antallet lærertimer. Denne størrelsen inkluderer alle elevtimer og alle lærertimer. Gruppestørrelse 1 inkluderer timer til spesialundervisning og til særskilt norskopplæring for språklige minoriteter. Denne definisjonen gir et bilde av totalen på en skole eller i en kommune.

Gruppestørrelse 2

Gruppestørrelse 2 er definert som forholdet mellom elevtimer minus timer til spesialundervisning og særskilt norskopplæring og ordinære undervisningstimer pluss oppdeling til samiske språkalternativer. Dette er en indikasjon på elever per lærer i ordinær undervisning, og ressurser til spesialundervisning og undervisning i særskilt norsk regnes ikke med.

Gruppestørrelse 2 uttrykker hvor store grupper lærere må forholde seg til i ordinær undervisning. Vi antar at det i forslaget ligger til grunn at gruppestørrelse 2 er det man ønsker.

Følgende er krav til maksimalt antall elever pr lærer, under undervisning, fra og med skoleåret 2016/2017: 1-4 klasse: 1 lærer per 15 elever 5-7 klasse: 1 lærer per 18 elever 8-10 klasse: 1 lærer per 20 elever Til alle foreldre og foresatte ved skolene i Kristiansand

Forslaget som blir fremmet foreslår en fast gruppestørrelse etter følgende modell:

1-4: 15 elever pr. lærer

5-7: 18 elever pr. lærer

8-10: 20 elever pr. lærer

Status for gjennomsnittlig gruppestørrelse 1 i Kristiansand kommune er som følger

1-4: 15,8 grpst. 1

5-7 14,87 grpst. 1

8-10 15,2 grpst 1

Gruppestørrelse 2 i Kristiansand er i snitt 19,2. Vi kan ikke ta ut statistikk fra GSI på hovedtrinnsnivå når det gjelder gruppestørrelse 2.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1 oppfyller pr. i dag tilnærmet kravet i Kristiansand kommune. Det er lokale variasjoner mellom skolene, grunnet lokale prioriteringer, rammebetingelser, struktur og andel av spesialundervisning.

Snittet for gruppestørrelsen i forslaget er 17. Det betyr at kommunen for å imøtekomme kravet i forslaget, må redusere gruppestørrelse 2 fra 19 – 17 elever. Beregninger viser at dette vil kreve ca. 105 ekstra lærerstiller og det vil ha en kostnad på ca. 58 mill.

Konklusjon

Oppvekstdirektøren setter pris på innbyggerinitiativ og at foreldre bryr seg og vil ha den beste skolen. Her har vi felles mål. Oppvekstdirektøren mener imidlertid at metoden med å fastsette antall elever pr lærer ikke er riktig vei å gå – den er heller ikke økonomisk realistisk på kommunenivå.

Hvis man setter et fast gruppedelingstall så vil det fortsatt være behov for lokal fleksibilitet og handlefrihet for å møte ulike behov ute på skolene. En låsing på fast gruppedelingstall vil ta bort mye av denne fleksibiliteten til ressursallokeringer. Kostnaden er høy (58 mill.) sett i lys av at det lite evidens som støtter at redusert gruppestørrelse fører til økt læring hos elevene. Det vi vet har stor effekt er lærerens måte å undervise på, vurderingspraksis, relasjonskompetanse, etc.

Det foreslås derfor å avslå innbyggerforslaget.

Dato 19. mai 2015
Saksnr.: 201302426-14
Saksbehandler Nina Skjeseth

Saksgang
Oppvekststyret
Bystyret

Møtedato
09.06.2015
16.09.2015

Kvalitets- og utviklingsmelding 2015 for Oppvekstsektoren i Kristiansand

Sammendrag

Kvalitets- og utviklingsmeldingen 2015 følger samme gjenkjennelige linje som de tre siste årene. Innspill gitt fra politisk hold og oppsummeringer internt i sektoren er forsøkt ivarettatt. Hovedgrep i år dreier seg om å se utviklingstrekk innen de prioriterte områdene over tid, gi kommentarer til resultatene og sette det inn i dagens utfordringsbilder. FLiK- satsingen preger hele meldingen. Tenkingen og arbeidet gjennomsyrrer sektorens virksomhet i stadig økende grad. Resultatene fra andre kartleggingsundersøkelse (T2) er nettopp klare med sine resultater. Tendenser på kommunenivå blir kort omtalt i årets melding og vil bli analysert videre for oppfølging i barnehager og skoler kommende barnehage- og skoleår. Det er klare tegn på framgang på flere områder.

Sammenhengende læringsløp 0-16 er bærende prinsipp for sektoren. Derfor belyses de ulike kapitlene fra både barnehage og skole som helhet. Ordninger og tilrettelegginger for overgangene barnehage-grunnskole og mellom grunnskole-videregående skole omtales spesielt.

Det er lagt vekt på å la praktiske eksempler fra barnehager, skoler og barn og familietjenestene supplere teksten på de blå sidene.
Barn og familie er blitt en integrert del av oppvekstsektoren.

Årets melding konsentrerer seg om følgende hovedtema etter vedtak i oppvekststyret 14.01.2015

- Kapittel 1: Øke læringsutbyttet innen grunnleggende ferdigheter
- Kapittel 2: Hvordan oppnå et mer inkluderende læringsmiljø
- Kapittel 3: Flere får gjennomført det 13-årige læringsløpet
- Kapittel 4: Arbeid for å fremme folkehelse for barn og unge

For å møte ønsket fra Bystyret om bred deltakelse i utformingen av meldingen har innholdet blitt drøftet i ulike fora som rektor- og styrerutvalg, ledermøte, helsetjenesten, bydeler og soner. Innspillene er omtalt i meldingen. Mange har bidratt underveis fra oppvekstsektoren med tekster og eksempler både fra barnehage, skole, barn- og familietjenestene.

Forslag til vedtak

[Bystyret slutter seg til Oppvekstdirektørens forslag til Kvalitets- og utviklingsmelding 2015 for Oppvekstsektoren i Kristiansand.](#)

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Nina Skjeseth
Leder Pedagogisk senter

Vedlegg:
1trykt vedlegg: Kvalitets- og utviklingsmelding 2015 for Oppvekstsektoren i Kristiansand

Bakgrunn for saken

Det er fastsatt i Opplæringsloven § 13-10 at skoleeier plikter å utarbeide en årlig Tilstandsrapport for grunnskoleopplæringen innen bestemte områder. De obligatoriske emnene som skal drøftes er læringsresultater, frafallsproblematikk og læringsmiljø. Tilstandsrapporten kan utvides med egne prioriteringer i tillegg. Føringene for rapporten er gitt i St.meld. nr. 31(2007-2008). I Kristiansand fungerer Kvalitets- og utviklingsmeldingen som Tilstandsrapport og dekker de sentrale kravene.

Oppvekststyret i Kristiansand vedtok i 2011 å skille ut kvalitets- og utviklingsmeldingen fra årsrapporten og bestemte at den skulle følge skoleåret. Bystyret fattet følgende vedtak desember 2011: Bystyret gjennomfører en årlig generaldebatt om kvaliteten i Kristiansandskolen, med utgangspunkt i den årlige kvalitetsmeldingen for skolen. Oppvekststyret forbereder hvert år saken og behandler fortløpende aktuelle oversendelsesforslag fra bystyrets drøfting. Bystyret ber oppvekststyret om snarest å behandle og vedta endelige rutiner og årshjul for generaldebatten og behandling av kvalitetsmeldingen.

Fra 2013 ble barnehage inkludert i meldingen. I 2014 leverte også det nye fagområdet i sektoren, Barn og familie innspill til et av kapitlene. I 2015 bidrar alle til hele meldingen.

Bystyret gjorde følgende vedtak 11.09.2013, sak 100/13:

Bystyret ber oppvekstsektoren ved leder av oppvekststyret om å ta ansvar for at det som del av Kristiansand kommunes arbeid med den årlige kvalitets- og utviklingsmeldingen, inviteres til en åpen arena der elever, lærere, skoleledere, foreldrerepresentanter, politikere og andre interesserte i fellesskap kan drøfte og diskutere skoleutfordringene i Kristiansandskolene på et bredt grunnlag. Det er en fordel at dette kan gjøres i forkant av generaldebatten om skolepolitikk i bystyret, og før budsjettprosessen.

For å møte ønsket fra Bystyret om bred deltakelse i utformingen av meldingen har innholdet blitt drøftet i ulike fora som rektor- og styrerutvalg, ledermøte, helsetjenesten, bydeler og soner. Innspillene er omtalt i meldingen. Mange har bidratt underveis fra oppvekstsektoren med tekster og eksempler fra barnehage, skole, barn- og familie.

Kvalitets- og utviklingsmeldingen 2015 følger samme linje som de tre siste årene. Innspill gitt fra politisk hold og oppsummeringer internt i sektoren er forsøkt ivaretatt. Hovedgrep i år dreier seg om å se utviklingstrekk innen de prioriterte områdene over tid, gi kommentarer til resultatene og sette det inn i dagens utfordringsbilder. FLiK- satsingen gjennomsyrr sektorens virksomhet i stor grad og preger hele meldingen. Resultatene fra andre kartleggingsundersøkelse (T2) er nettopp klare med sine resultater. Tendenser på kommunenivå blir kort omtalt i årets melding og vil bli analysert videre for oppfølging i barnehager og skoler kommende barnehage- og skoleår.

Sammenhengende læringsløp 0-16 år er bærende prinsipp for sektoren. Derfor belyses de ulike kapitlene med bidrag fra både barnehage, skole, barn og familie.

Det er lagt vekt på å la praktiske eksempler fra barnehage, skoler og barn- og familietjenestene supplere teksten på sine måter.

Årets melding konsentrerer seg om følgende hovedtema etter vedtak i Oppvekststyret 14.01.2015

Kapittel 1: Øke læringsutbyttet innen grunnleggende ferdigheter

Kapittel 2: Hvordan oppnå et mer inkluderende læringsmiljø

Kapittel 3: Flere får gjennomført det 13-årige læringsløpet

Kapittel 4: Arbeid for å fremme folkehelse for barn og unge

Hvert kapittel avrundes med en oppsummering hvor det pekes på det mest sentrale og hva utfordringene videre dreier seg om. Eksempelene er plassert som en avrunding av hvert kapittel på de blå sidene. De tre første kapitlene ivaretar det nasjonale kravet som Tilstandsrapport for grunnskoleopplæringen. Det fjerde kapitlet er lokalt forankret i Kristiansand. Det fokuserer på fysisk og psykisk helse. Medvirkningsrunden i de ulike fora har gitt viktige og nyttige bidrag.

Oppvekstdirektøren foreslår at Oppvekststyret fattet følgende vedtak:

Bystyret slutter seg til Oppvekstdirektørens forslag til Kvalitets- og utviklingsmelding 2015 for Oppvekstsektoren i Kristiansand.